

Taxa postala
plátitá in num.
No. 30523/1934

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. —
Hirdetések díjszabás szerint. — Az
„UJ KELET” a transilvaniai és
banatyi zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkünk utánnomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszer-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő. Re-
dactor responsabil-Felelős szerkesz-
tő: Jámbor Ferenc. Administrator
delegat si girant responsabil-Felelős
igazgató: Schwartz Endre. Proprietar-
tulajdonos: Fraternitas S. A. R.
de Editura. Registrul publicafumilor
perioadice No. 43. Dos. 889. 1938.
Tribunalul Cluj, Sectia III.

Szombat, junius 24.
1939—5699. Tamuz 7.
XXII. évfolyam, 138. szám.

Kulturális autarkia

Göbbels dr., a német propaganda minisztere két beszédet tartott Danzigban. Az egyik politikai kérdéseknek volt szentelve. Azt fejtette, hogy a danzigiak ugyanabból a fajtából származnak, azonos nyelvet beszélnek és elválaszthatatlan egységet alkotnak a német néppel. „Ein Volk, ein Reich, ein Führer” — a formula nem új, Ausztria és a szudetaviek annektilásánál nagymértékben segédkezett a német politikának. Am Cséh- és Morvaország elfoglalásánál elhallgatott és az élettér feltalálása óta csaknem eltűnt a használatból mert a további hódító tervek szempontjából hasznavetetlené vált. Most Danzigban újjaéledt egy röpké pillanatra, hogy indokolja a kikötőváros halaszthatatlan bekebelezését és helyettesítse Hitler beszédét, amelyekben arról volt szó, hogy a német külpolitika igazi békepolitika volt, mert, ime, a lengyelekkel való meg-egyezés révén sikerült oly kényes kérdést, mint Danzig, kivonni a nemzetközi feszültségek ütközópontjából.

A második beszéd a kultúra és művészet méltóságának szentelt. A politikai fellendülés — mondotta Göbbels dr. — együttjár a kulturális fellendüléssel. A kultúra a hatalomban is kifejezést nyer. Kulturális téren a Harmadik Birodalom hatalmas előrehaladást tett. A mai Németországnak módjában állna kulturális autarkiaát gyakorolni és ez nem a maga hanem a többi országok kárára történne...

E kijelentések mindegyike kulturtörténeti dokumentum. Külön is megérdemelné a közelebbi analízist és szemlést az eszmékkel és elvekkel, amelyek a modern, a civilizált emberiség művelődésének irányát meghatározták. Egy ilyen szemlést során kiderülne ugyanis, hogy Berlinben a „kultúra” fogalma alatt éppugy mást értenek és gondolnak, mint ahogyan a „béke” szónak is más értelmezése van a totalitásoknál, merőben eltér attól, amit az általános művelődés a kifejezések tartalma szempontjából elfogadott. Miféle kultúra például az, amely „a hatalomban is kifejezést nyer” a hatalomban, amelynek látható eszközeit és kifejezéseit a német birodalomban a Gestapo, az SS és az SA testesíti meg, esetleg a Reichswehr, amelynek felülvizsgálását csak különös jóindulattal lehetne a művelődés szintézisének elfogadni.

Még érdekesebb azonban az, amit Göbbels dr. a kulturális autarkiairól mondott. Az emberiség legjobbjait, tudósait, filozófusait és művészeit a kultúrának, az emberi szellem és gondolkodás alkotásaiban vélték felismerni a területet, amelyen a népek egymással találkozhatnak, megbékélhetnek és együttműködhetnek. A kultúra fogalmánál, meghatározásánál fogva nem alkalmas az autarkia, az önellátó elzárkózásra, mert nemzeti jellege ellenére, sőt minél eredetibben nemzeti, annál inkább válik az egyetemes emberiség közkinccsév, ha egy magasabb értékű kritériumainak egyikként megteveli.

Autarkia: elzárkózást jelent a külvilágtól, a szükségletek saját eszközökkel való kielégését. A többi országok rovására menne, — mondja Göbbels dr., — ha a Harmadik Birodalom megszüntetné a külvilággal a kulturális tételek cseréjét. Ez fenyegetésnek is beillik. Rédlis volna ez a fenyegetés? Midőn a német vezetők különös nyomatékot kívánnak adni politikai hatalmuknak és követeléseiknek, sohasem mulasztják el felsorolni a Slegfried-vonalat, a Reichswehr motorizált erőit, a légiflottát és az egész német nemzet oszthatatlan egységét. Göbbels dr. azonban, malatt kulturálisokkal fenyegette meg a világot, — elmulasztotta felsorolni az erőket és értékeket, amelyeket a nyugat eképpen majd nélkülözni fog. Holott döntően érdekes lett volna tudni: Miben nyilatkozik meg a „politikai fejlődéssel együttjáró kulturális fellendülés”? Kik azok az írók, költők, akiket a nemzeti szocialista szemlélet termékenyített meg és akiknek halhatatlan, egyetemes értékű műveit immár elzárkózás az emberiség elől? Melyek azok a náci műalkotások, amelyek eképpen nem volnaik hozzájárulók a nyugat számára? Melyek azok a szindarabok, amelyeket kizárólag a propaganda-minisztérium tilalma akadályozna meg abban, hogy diadalmasan járják be a világot

Döntő fázisban a moszkvai tárgyalások

Állítólag 48 órán belül aláírják az angol-országi szerződést. Békülékeny hang Tokióban, fontos katonai határozatok Singapurban

Aláírták a francia-török egyezményt

London, junius 23. Angol kormánykörök-ből péntek délelőtt olyan hírek szivárogtak ki, hogy a hetek óta folyó brit-szovjet tárgyalások eredményeképpen az egyezményt 48 órán belül aláírják. A tárgyalások során a szovjet azt követelte, hogy mindazoknak az államoknak biztonságát szavatolják, melyeknek függetlensége életfontosságú érdeke a szerződést aláíró hatalmaknak. Anglia a biztosítékot csak külső támadás esetére akarta megadni, Molotov azonban követelte, hogy a szavatosság arra az esetre is vonatkozzék, ha az illető ország függetlenségét belső eszközökkel akarják megszüntetni. Angol politikai körök a szerződés aláírásától a nemzetközi helyzet enyhülését várják, viszont vannak sajtóvélemények, amelyek azt hangoztatják, hogy a szerződés aláírása és a bekerítési politika ered-

ményes befejezése erős ellenhatást vált ki a tengely-hatalmak államaiban. Hir szerint Chamberlain politikai okok miatt halogatta a szerződés befejezését. Egyes jelentések szerint a szerződés már kész s tegnap a Kremben folytatott befejező tárgyalásokon már csak a szerződés aláírásának helyét és időpontját beszéltek meg.

Hivatalos angol körök tartózkodó magatartást tanúsítanak a moszkvai tárgyalásokkal kapcsolatban. E körök nem hajlandók nyilatkozni, sem a tárgyalások természetéről, sem azoknak eredményeiről. Remélik, hogy a Molotovnak legutóbbra átadott javaslatok a tárgyalásoknak kedvezőbb alakulását teszik lehetővé, minthogy egyes szovjet forrásból származó értesülések hinni engedték volna.

London újabb utasításokat küldött Moszkvába

London, junius 23. A Times a moszkvai tárgyalásokkal foglalkozva megállapítja, hogy London nem vette tragikusan a Tass távirati iroda tegnapi jelentését, amely szerint az új szovjet-javaslatok azonosak azok által a követelésekkel, amelyeket a Kreaml kezdetől fogva táplált és hogy a javaslatok végleges kompromisszumot tartalmaznak a Balti problémát illetően. Sir William Seeds moszkvai angol nagykövet a Molotovval folytatott beszélgetés előtt és utána összekötöttetésbe lépett a Foreign Officeval.

A lap reméli, hogy sikerül eloszlatni a kétségeket és hogy a tárgyalások tovább folytathatók.

Ezzel szemben a Daily Herald úgy véli, hogy a moszkvai megbeszélések kritikus periódusba jutottak. Molotov kijelentette a francia és angol nagyköveteknek, hogy Szovjet-Oroszország nem fogadhatja el a Balti államokra vonatkozó javaslatokat. A nagykövetek azt válaszolták, hogy mielőtt feleletet adnának, összekötöttetésbe kell lépniük kormányukkal. Le kell győzni ezt az újabb nehézséget, amely nem mutatkozik túl súlyosnak. Bűn volna, ha engednék, hogy a tárgyalások fiaskóvá váljanak. A Daily Mail és a Daily Express úgy értesülnek, hogy a Foreign Office újabb utasításokat adott a moszkvai angol nagykövetnek, a nehézségek leküzdésére.

Mit írnak a német lapok

Berlin, junius 23. A Deutsche Allgemeine Zeitung a moszkvai tárgyalások nehézségeit kommentálva, a következőket írja:

Angliának a legsúlyosabb leckében van része, amelyet a kontinensen valaha is kapott. A kezdeményezés ma már nem Angliáé, hanem a tekintély államoké. A szov-

szinpadait? Vagy melyek azok a filmalkotások?

A német könyv, a német szindarab, a német film valóban általános emberi értéket képviselt. 1933 óta ez megszűnt. A német film helyébe diadalmasan lépett a francia filmalkotás, a német könyvek külföldön íróknak és a szindarabírásban hallgatóknak a muzsák. A kultúra-kivétel leállt, még mielőtt betiltották volna. Hacsak nem számítjuk ide azt a hatalmas anyagot, amelyet a német propaganda-minisztérium a világ minden részébe szétdírigál és amely — azt mondják — nem éppen a lélek és szellem nemesítésének

utjának nem mutatnak hajlandóságot arra, hogy a demokráciákért háboruszkodjanak.

A Völkischer Beobachter szerint a szovjetek nagy bizalmatlanságot tanúsítanak Angliával szemben. A tiencsini incidensek rendkívüli mértékben bonyolítják Anglia helyzetét. A Kreaml kihaszálva ezt az alkalmat, biztosítékot kért a Távolkeleten, míg London meghátrált az elhatározás elől. Anglia bekerítési politikája a bukás útjára lépett.

A Balti-államok kérdése

Moszkva, junius 23. A Pravda legutóbbi számában feltűnő cikket közöl a Balti-államok kérdéséről. A szovjet lap többek között a következőket írja:

— A szovjetet, Franciaországot és Angliát egyformán érdekli a Balti-államok sem legessége. Bizonyos brit politikai körökben állandóan aggodnak amiatt, hogy az említett két szerződést kötött állam nemcsak tiltakozni fog egy London, Párizs, Moszkva által adandó közös biztosíték ellen, hanem egyenesen barátságtalan lépésnek fogja azt minősíteni. Ezt az aggodalmat alátámasztják az eszt és a lett külügyminiszterek nyilatkozatai is és így bizonyos szempontból jogos. Nem kell azonban elfelejteni, hogy ugyanazon okoknál fogva tiltakozott először a biztosítékkadás ellen Lengyelország is. Ez a tiltakozás azonban, minden rábeszélés nélkül, egyedül a fenyegető veszély tudatában lassan megszűnt és Varsó részéről mi sem hallatszik ma már. Felelősség tehát a kérdésnek tulzott fontosságát tulajdonítani. A Balti-államok ugynevezett „ellenszenve” éppen úgy megszűnik, mint (Folytatása a 8-ik oldalon)

A hitközségek Szociális Ügyosztályának feladatai

Irta: LAKATOS ALADAR

az aradi nyug. szert. Zsidó Hitközség elnöke.

Ujabbban mind gyakrabban vetődik fel a kérdés: Van-e a hitközségeknek szociális ügyosztálya? Evezredéken keresztül teljesítették a hitközségek hivatásukat a hitélet és jótékonykodás terén, elvégezték feladatukat az iskolák és intézmények fenntartása, a vallási törvények és tradíciók ápolása körül és most mi szükség van ujabb és nehezebb munkákör bekapcsolására? E kérdésre a válasz csaknem egyöntetűen az, hogy a Szociális Ügyosztályra ezidőszentig igen nagy szüksége van a romániai zsidóságnak és ennek okait egyszerű szavakkal szeretném közölni.

Mindenki, aki nyitott szemmel jár, láthatja, hogy az európai zsidóság helyzete a legutóbbi években erősen megváltozott. A nagy antiszemitizmus nyomán egy ujabb népvándorlás és a gazdasági leromlás folytán egy általános leszegényedés vette kezdetét. A zsidóság reprezentánsai, még a legpezsimisztikusabbak is, az állapotot kezdetben ámenetűnek tekintették és eszerint rendezkedtek be: öltészerien, nyomorenyítő akciók levezetésével, téli segélyakciók megszervezésével igyekeztek segíteni a rászorulókat. Ezek az akciók azonban új egzisztenciát nem teremtettek, a régit nem biztosították, megélhetési lehetőséget nem nyújtottak. Tradíciókon nyugvó jótékonykodás akciók voltak a megmozdulások, amelyeknél a felszólítottak, akinek szíve, vagy pénze volt, adakozott, de a nagy tömegek épp úgy kimaradtak az adakozásból, mint az arra rászorultak a segélyezésből. Ez természetes is volt, mert senki sem hitt a zsidóság helyzetének állandósulás, sőt egyre rosszabbodó állapotában. Biztak abban, hogy „még rövid pár hónap és minden jóra fordul”, a zsidóság e súlyos időket, mint egy rossz álmot fogja elfelejteni. De az emigráción és a leszegényedésen kívül sok más ok és tényező is hozzájárult a zsidóság helyzetének rosszabbodásához. Hol voltak azelőtt állampolgársági revíziók, amelyek százezrek egzisztenciáját veszélyeztették, vagy numerus claususok, amelyek a tanulni vágyó ifjúság elől elzárta a tanulás lehetőségét és a tudomány útját, vagy italmérséi és trafikengedély jogok felülvizsgálata, cégjegyzési bejegyzések nehézségei, tanonszerződési akadályok és még számos megkötöttség? Mindezek ismeretlenek voltak a régi generációk előtt, vagy ha nem is teljesen ismeretlenek, de nem egyszerre szakadtak a zsidóság nyakába.

Ez a sok gond és baj meg kell hogy változtassa a védelmi módszereinket is. A régi öltészeri segítség ma már nem válik be.

Az öltészerit és a rendszertelenséget szeretné a zsidóság vezetői a **tervszerűséggel** és **szervezettséggel** felváltani. A Szociális Ügyosztálynak első feladata: a **különböző** akciók tömörítése és rendszerbe szedése. Ennek keresztülvitelére és az **összes szociális** feladatok betöltésére a **zsidó hitközségek** a legműködőképesebbek. Ezek kereteibe tartozik vallásárnyalati felfogás, világnézeti különbségek, politikai meggyőződések, vagy irányelvek tekintetbe vétele nélkül minden zsidó. A **zsidó hitközségek** az **alkotmány** és **törvény** rendelkezései szerint működő, **egyedül imádkozó** és az **egész zsidó népességet feljölő szervezet** a zsidóságnak. Ezek semmiféle más **egyesül** lettel, vagy alakulattal nem helyettesíthetők, mert míg a legnépesebb alakulathat is a zsidóság csak elenyésző számmal foglal helyet, addig az **Országos Irodák** alá tartozó **hitközségekben** minden zsidó benne van. Ez az egyetlen fóruma a zsidóságnak, ahol minden zsidót meghallgatnak és ahonnan ügyes-bajos dolgait elintézésében segítséget várhatnak. Ma a hitközségeken kívül semmiféle politikai, vagy egyéb olyan szerve nincs a zsidóságnak, ahol az **összes** erők tömöríthetők lennének, ezért hitközségeink nemcsak formájukban, hanem lényegükben is a **népközsé** ség jellegét öltik magukra. De azért termé-

szetesen e nagy munka elvégzésére minden közület munkásságára szükség van és a Szociális Ügyosztály működését másképp nem is tudom elképzelni, mint teljes harmoniában és egyetértésben az országban működő összes zsidó alakulatokkal. A minden szepért és nemes célt rajongó, értékes zsidó ifjúság bevonását is fontosnak tartom. Hiszem és remélem; az a törekvésünk, hogy népvédelmi feladataink köré egységesen tömörüljünk, minden szervezet és egyén részéről a legteljesebb megértésre talál, minden differencia eliminálódik, hiszen a cél, amelyért küzdünk közös: a zsidó néptömegek megsegítése, anyagi és morális talpraállítás.

Melyek azok a feladatok, amelyet a Szociális Ügyosztálynak el kell végeznie? Felsorolni valamennyit szinte lehetetlen, de nem is fontos, mert a tervszerűség a lépcsőről lépcsőre való munkát követeli meg. A legsürgősebb feladatok felsorolását tájékoztatás végett mégis fontosnak tartom. Ilyenek: az átutazó emigránsok megsegítése, a kisegisztenciák támogatása, Gémlath Cheszed kasszák létesítése, az átrétegződés szolgálatában ipari műhelyek, földművesiskolák, farmok és tanoncotthonok létesítése, a szegényügyek megoldása, szegénykataszter felállítása, rendszeres segélyek nyújtása által, népegészségügyi tervek realizálása, a meglevő kórházak támogatása, ambulatóriumok létesítése és felvilágosító munka megszervezése által és végül a zsidóság helyzetének és problémáinak széleskörű és rendszeres tanulmányozására és statisztikai adatok feldolgozására egy Tanulmányi Intézet felállítása. De mindezek felül a legszebb és legnemesebb feladatot a Szociális Ügyosztály nemrég kiadott kolozsvári brosurája a következőkben állapítja meg: „Nincs sürgősebb feladat, mint elkallódott ifjúságunk megmentése, nem lehet fontosabb kötelességünk, mint gyermekeink kenyerének és jövőjének biztosítása.”

Ez az utolsó mondat egymagában is elegendő program lehetne az itt élő zsidók számára. Már ennek alapján is reá kellene ébrednie a zsidóság százezeinek, hogy az eddigieknél sokkal nagyobb szabású akciót várnak, olyanoktól, amelyek a számbajövő nehézségek dacára, egy új zsidó jövőt készítenek. A legfőbb ideje már, hogy hitközségeink a vallási és kulturális kérdések kivül szociális és gazdasági problémákkal is foglalkozzanak és a közösség erejével oldják is meg azokat. Az erdélyi hitközségek úgy látszik átérték és kérdések megoldásának nagy horderejét és segítik a Szociális Ügyosztályt programjának megvalósításában. A kolozsvári Szociális Ügyosztály 2,600.000 lejes költ. segítségével és átfogó programmal indult utnak, a nagyváradi hitközségek az emigránskérdés és az egészségügyi kérdések (OSE) lehető legjobb megoldásának kérdésével foglalkoznak, a temesvári hitközségek közösen bonyolítják le szociális akcióikat és a felemelt adók 75 százalékát fordítják szociális célokra, az aradi hitközségek szintén megkezdtek a tervek keresztülvételéhez szükséges igen jelentős összegek felhozását. A brassói hitközségek agilis vezetősége és minden szociális ügy iránt melegen érdeklődő főrabijai munkásságával a szegényügy és a népegészségügy rendezése érdekében tett hasznos lépéseket, a nagyszabású hitközség egyéb érdemű vezető egyénisége pedig évek óta fejt ki agitációt írásban és szóban a háziipar bevezetése érdekében. De nem maradnak el munkásságban a szatmári és marosvásárhelyi hitközségek és az itt fel nem sorolt számos kisebb hitközség sem, amelyekre a szociális munka tekintetében épp oly biztosan lehet számítani, mint a nagyobb hitközségekre. És folyik a munka mindenütt a legnagyobb megértésben és egyetértésben az ortodoxia és a szefárd zsidóság kitűnő vezetők, akik megértették az idők parancsóját: a népvédelem egységességének fontosságát.

A most megindult szociális munkába dicsőre méltó módon kapcsolódnak be a nagy külföldi zsidó segélyszervek, mint az OSE, mely Nagyváradon állít fel egy szervezetet és a Joint, amellyel az eddigi tárgyalások alapján kilátás van arra, hogy ugyanannyit ad itteni szociális célokra, amennyit az itteni zsidóság saját erejéből összehoz.

A munka megindult és erőteljes lendülettel és dicsőre méltó buzgalommal folyik. Intellektuális, ügyvédek, orvosok, mérnökök, tanárok épp oly érdeklődéssel veszik ki abból részüket, mint a kereskedők, iparosok, hivatalnokok, alkalmazottak, munkások és az ifjúság. A munkának nem szabad abba maradni, a lendületnek nem szabad erejéből veszíteni, a szociális munka iránti érdeklődés a forrponon van és mindenkinek kötelessége munkájával, keresetével és vagyonával hozzájárulni ahhoz, hogy a terveknek legalább egy része megvalósítható legyen. Csodát azonban senki se várjon, a zsidóságnak a mai helyzetében minden vonalon segíteni, valamennyi szociális problémáját megoldani teljesen lehetetlen, de legyen meg legalább bennünk az a jóleső és felemelő érzés, hogy lehetőségeinkhez képest mindent elkövetünk a zsidóság helyzetének a megjavítására.

A Zsidó Távirai Iroda jelenti:

Palesztina

RUTENBERG FELHÍVÁSA A JISUV-HOZ. A haifai öbölben új munkástervezetést alkalmazzunk a napokban és ezalkalommal Pinchas Rutenberg beszédet tartott, amelyben többek között kijelentette, hogy ma, amikor faji harc folyik a zsidók ellen, nincs helye a belső harcoknak a zsidók között. Ova intette a jisivut a párttagoktól. — Kísérletet tettem arra, — mondotta többek között, — hogy egyesítem a jisivut, de mindaddig eredmény nélkül. Mégis remélem, hogy a jisivu egyre égetőbbé váló belső egysége rövidesen létre fog jönni.

Az új munkástervezetést neve Kirjat Hasoal lesz. A palesztinai elektromos művek munkáit fogják itt letelepíteni, Kirjat Chaim közelében.

A MIZRACHI A „NON COOPERATION” ÉS JOLETI BIZOTTSÁG ALAKÍTÁSA MELLETT. A Mizrachi Világszövetség exekutívéje nyilatkozatot tett közbe, amelyben kifejté, hogy a palesztinai Mizrachi összes politikai csoportjai teljesen megegyeznek abban, hogy a mai helyzet veszélyezteti a cionizmust és a zsidó nép ügyét. A jisivu belső helyzete a Fehér Könyv elleni harc szempontjából sem kielégítő. A Mizrachi energikus harcot követel a Fehér Könyv ellen, a kormányval való együttműködés teljes megtagadása alapján. Azt kívánja, hogy alakuljon meg a jisivu joleti bizottsága, amelyben a Jewish Agency képviselői, valamint a két testületen kívül álló személyiségek is vegyenek részt a nemzeti és a vallásos zsidóság képviseletében.

A POALE CION HARCRA HÍVJA FEL A ZSIDÓ TÖMEGEKET A PALESZTINAI ZSIDÓ JOGOK VEDELMEBEN. Az angliai Poale Cion rendkívüli konferenciát tartott Londonban, amelyen Berl Locker és Eliezer Kaplan, a Jewish Agency kincstárnoka is részt vett. A konferencia határozati javaslatot szavazott meg, amelyben élesen kikel a Fehér Könyv ellen és felhívást intéz a zsidó tömegekhez, hogy minden eszközzel harcoljanak a palesztinai zsidó jogokért. Az angol munkáspárt számos vezetője üdvözlő táviratot intézett a konferenciához.

NEWYORK ÁLLAM KORMÁNYZÓJA PALESZTINA RAKUPAK MEGNYITÁSÁT KERI ANGLIATOL. Herbert H. Lehman, Newyork állam kormányzója, a Bné Abraham rend konferenciáján beszédet tartott, amelyben többek között felhívást intézett az angol kormányhoz, hogy nyissa meg Palesztina kapuit a menekültek számára. Mielőtt szavakban méltatta a menekültek teljesítményeit a különböző országokban.

Lengyelország

ANTISZEMITA INTERPELLACIO A LENGYEL SEJMBEN. A lengyel sejm legutóbbi ülésén, amely az utolsó volt a nyári szünet előtt, Stoch és Joszviak antiszemita képviselők több interpellációt intéztek a kormányhoz, a „zsidók ügyében és a zsidó jogok miatt”. Stoch képviselő különösen azon tárgyalások iránt érdeklődött, amelyeket Beck lengyel külügyminiszter a lengyelországi zsidóknak angol gyarmatokra való kivándorlása ügyében folytatott Londonban. Joszviak képviselő azt kérdezte, hogy mit szándékozik tenni a kormány annak érdekében, hogy a gabonakereskedelmet, amely ma „zsidó kereskedelem” és amelynek zsidó jellege háboru esetén, ugymond, igen veszélyesé válhat, kiragadja a zsidók kezéből.

AZ AMERIKÁBAN ÉLŐ LENGYEL ZSIDÓK KONFERENCIÁJA. News Jerseyben tartotta meg a napokban 31-ik évi konferenciáját az Amerikában élő lengyel zsidók szövetsége. A konferencia számos fontos határozatot hozott. Eless tiltakozását fejezte ki a Németországban élő lengyel zsidók kiűzetése

ellen és felhívást intézett a lengyel kormányhoz, hogy minden erejével igyekezzen megakadályozni a tavaly októberéhez hasonló németországi kiűzetés megismétlődését. A konferencia ugyanekkor felhívja az amerikai közvéleményt, hogy támogassa Lengyelországot függetlenségének megővéséért való harcában. A konferencia üdvözlö a lengyel áruk amerikai exportjának fokozását. Külön rezolúcióban emelte fel szavát a konferencia az angol kormány Fehér Könyve ellen.

Jugoszlávia

REV. PERLZWEIG KIHALLGATÁSA A JUGOSZLÁV MINISZTERELNÖKNEL. Rev. M. L. Perlzweig, a zsidó világtörvényesség angol szekciójának elnöke, Bucurestiből jött, ahol kihallgatásán jelent meg Calinescu miniszterelnökkel, Belgrádba érkezett, Perlzweigit nyomban megérkezése után, kihallgatásán fogadta dr. Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök. A miniszterelnök biztosította Perlzweigit arról, hogy a jugoszláv zsidók jogait nem fogja megcsorbítani a kormány.

Szlovákia

Szlovák hatóságok nem engedik meg zsidó lapnak a kiadását

A pozsonyi rendőrség nemrég engedélyt adott ki a zsidó lakosság képviselőinek egy magyar és szlovák nyelven megjelenő zsidó hetilap kiadásához. A kormány az utolsó pillanatban visszavonta az engedélyt, miután Sano Mach, a német lakosság képviselője és a kormány szélsőséges antiszemita ismert propagandaugyi minisztere, tiltakozott a lap engedélyezése ellen. A belügyminisztérium nyilatkozatában kifejti, hogy egy zsidó lapnak a kiadása „nem áll összhangban a kormány tendenciáival”.

Cseh protektorátus

NAP-NAPI ZSINAGOGA-GYUJTOGATÁSOK A PROTEKTORÁTUSBAN. Prágából jelentik, hogy a Mährisch-Ostrau melletti Friedeckben éjszaka felgyújtották a zsidó templomot, amelyet teljesen elpusztítottak. Mint a többi ilyen gyújtogatások esetén történt, a tüzetlenség itt is azt a titkos utasítást kapta, hogy munkáját annak megakadályozására korlátozza, hogy a tűz a szomszédos házakra terjedjen át.

Belgium

A BELGA KORMÁNY HAJLANDÓ BEFOGADNI A NEMETORSZÁGBÓL ELÜZÖTT ZSIDÓ KERESKEDELMI UTAZÓKAT. Delfossé, belga munkügyi miniszter, aki résztvett a Genfben megtartott nemzetközi munkügyi konferencián, többek között kijelentette a Zsidó Távirati Iroda tudósítójának, hogy Belgium hajlandó volna befogadni azokat a zsidó kereskedelmi utazókat, akiket a nácik elűztek Németországból. A zsidó utazók már eddig is hasznos szolgáltatást tettek a belga export-kereskedelemlnek. Ezeknek a volt németországi zsidó utazóknak nemzetközi kereskedelmi kapcsolatai számos belga ipari cégnek jelentenek nagy értéket. Belgium egyébként — mondotta a miniszter — csak jót mondhat az ilyen menekültekről, akik bámulatosan rövid idő alatt önállósították magukat.

A menekültügyi kérdés általános vonatkozásairól szólva, a belga miniszter kijelentette, hogy a délamerikai országoknak jóval többet kellene tenniük ebben az ügyben, mint amennyit eddig tettek. Mert ha ezek az or-

A miniszterelnökségről a külügyminisztériumba ment a londoni zsidó politikus, ahol a menekültügyi kérdéssel tárgyalta a külügyminisztérium vezetőivel.

Perlzweig megbeszélést folytatott a jugoszláv zsidó hitközségek szövetségének vezetésével is, míg dr. Isaac Alkalai főrabbi fogadó ünnepséget rendezett házában Perlzweig tiszteletére.

Magyarország

A KÁRPÁTALJAI ZSIDÓKNAK NINCS PARLAMENTI KÉPVISELETÜK. Mint ismeretes, a magyar kormány a képviselőházba meghívta Kárpátalja összes volt cseh-szlovákiai parlamenti képviselőit, ezen országgrész képviselőiként. Csak a Zsidó Párt és az agráriusok képviselőit nem hívta meg a magyar kormány. A kormány által kiadott körrendelet kifejezetten megmondja, hogy a Zsidó Párt volt kárpátaljai képviselőjét, dr. Chaim Kugelt kizárják a magyar országgyűlésből. Dr. Kugel, mint ismeretes, Palesztinában tartózkodik.

szágok megnyitnák kapuikat a menekültek számára, ugy ez a kérdés szinte maradéktalanul megoldódna. Ezeknek az országoknak szükségük van bevándorlókra, miért nem engedik be a menekültek tömegét?

ÖT ANTISZEMITA AGITATOR TARTÓZTATOTT LE A BRÜSSZELI RENDŐRSÉG. Az utóbbi időben egyre gyakrabban történtek Brüsszelben támadások zsidó ülések ellen. A brüsszeli rendőrség házkutatást tartott az antiszemita „Legion Nationale” székházában és dokumentumokat talált ott, amelyek azt bizonyítják, hogy a szervezet tagjai követték el a támadásokat. A szervezet öt vezetőjét letartóztatták.

Emigránsok, menekültek

A ST. LOUIS HAJÓ SZALLOTT FRANCIAORSZÁGBAN. Június 20-án futott be a Boulogne sur Mer kikötőjébe a Racotis hajó, amely Antwerpenből hozta a St. Louis hajó 462 utasát. Ezek közül 224 kapott engedélyt arra, hogy Franciaországban maradjon. A többi Southamptonba utazik tovább. A 224 menekült, megérkezésük után, nyomban partra is szállottak. A menekülteket a Camp des Amities Internationales-ben helyezték el ideiglenesen. Közülük van 60 gyermek, 40 tíz éven aluli. Az ápolásra szoruló gyermekeket az OSE vette gondozásba.

FELFÜGGESZTETTÉK AZ EQUADORI BEVÁNDORLÁST. Equadori lapjelentések szerint a kormány június 15-től kezdve megszüntetett minden további bevándorlást. A bevándorlási zárlat az új bevándorlási rendelet kidolgozásáig tart.

KÖZEL 35 EZER NEMETORSZÁGI ÉS CSEHSZLOVÁKIAI MENEKÜLT TARTÓZKODIK ANGLIÁBAN. Dawson képviselő kérdésére Peake államtitkár az alsóházban többek között közölte, hogy Angliában ezidő-szerint 34 ezer 909 menekült tartózkodik, akik Németországból és Ausztriából, valamint a Csehszlovákiából emigráltak Angliába. A legtöbb menekült azzal kapott tartózkodási engedélyt, hogy tovább fog vándorolni.

Schwartz Menyhért né orth. zsidó leányintézmény ORADEA, Str. Ep. Ciorogariu 8. sz. Telefonszám: 12-11.

Fiu- és leánygyermek nyaraltatása Brátán

(öt éves kortól, szülői kíséret nélkül)

(fővonal, gyorsvonati megálló) a bihari havasok legszebb pontján. Allandó tanári és orvosi felügyelet! Kirándulóhely. Sporttanár. Strand! Teniszpálya! Hízókura! Mérsékelt díj! Kitűnő referenciák! Prospektus! Szezon június 27-től augusztus 22-ig. Azon érdeklődők, akik az első turnuson akarnak részt venni, helybeosztás céljából jelentkezzenek mielőbb. Pótvízgára való előkészítés a nyaralóban szaktanárok által.

Basic English

az angol nyelv gyors és alapos elsajátításának legmodernebb és leg-sikeresebb útja.

„A jövő világnyelve” (H. G. Wells).

Eredményesen tanítja:

Fischer Árpádné
okleveles tanárnő.

Telefon: 21-66 (délután 4-6)

Csak az

London, június
liner Tageblatt
aki a náci-rezsim
a Manchester Gu
alábbi cikket „A
cim alatt. Teodor
át benső baráti vi

„Akik a Duce
ték, tudják, hogy
lini létezett: Mus
kes és éljenző töm
gánkörben. Az er
kidomborított me
hangsúlyozott róm
rancsoló jelszavak
csoló ironia arra
vezér hatalmának
tásai részben e
voltak köszönhető
erőteljes személyi
befolyásnak és sz

Midőn azonban
ajtaját és elhelye
idegenleg szemben
szont, félreletet d
csak a drámai hős
a hősi fegyverzet
öltse köznapit ruhá
je ma is ugyanaz
vak és gesztusok é
lehetséges azonban
bájos Mussolini,
véleményét nem o
kes embrenek tart
an megváltozott?

Mus
Mussolini valan
gondolt újságírói
vonzották és érde
ként fogadta mag
Roma után, midő
főszereplője má
Duceja volt, Muss
gel beszélgetett e
bármilyen vitára.
rés, mint valami
mellett haladt el.
mas üres terem t
nakidején küldet
ugymond, soha n
egységes Olaszors
szé, csaknem min
len életét élte. A
ellentétek nem id
borukat, mint a
fasiszta rendszer
lehetett a feltétek
remteni. Ezt az e
zeti eszme felfok

Mára
áll

Uj in

Sighet, június
Megirta az Uj K
sas. Emil maran
tus jelentése ala
a rendkívül meg
ramaros ország

Megkezdte
zötti orsz

Két nappal e
Szatmár—Mára
ut első szakasz
amely tekintve
lése folytán érő
forgalom folyó
pott el és szinte
A javítási mu
a vonatjártok
galmat sem lehe
litani, amelye
való tekintettel
Ennek folytán

A tegnapi és a mai Mussolini

Csak az abesszin szankció miatt változtatta meg Mussolini korábbi politikáját

London, június 23. Teodor Wolff, a Berliner Tageblatt világhírű főszerkesztője, aki a náci rezsim elől Londonba emigrált, a Manchester Guardian hasábjain írja az alábbi cikket „A tegnapi és mai Mussolini” cím alatt. Teodor Wolff a Ducevel éveken át benső baráti viszonyban volt:

„Akkor a Duce az utóbbi években ismerték, tudják, hogy annakidején két Mussolini létezett: Mussolini az erkélyen, a lelkes és éljenző tömeg előtt és Mussolini magánkörben. Az erkélyen felvett tartása: a kidomborított mell, a hátravetett fej, a hangsúlyozott római álarca, a dörgően parancsoló jelszavak és az ellenfeleket korbácsoló ironia arra voltak hivatva, hogy egy vezér hatalmának benyomását keltsék. Hatásai részben e teatralis magatartásnak voltak köszönhetőek, de kétségtelenül egy erőteljes személyiségből áradó természetes befolyásnak és szuggesztiónak is.

Miután azonban Mussolini bezárta a belső ajtaját és elhelyezkedett látogatójával, az idegennel szemben, akit örömmel látott viszont, félretette diktatóri figuráját, akárcsak a drámai hős, aki ruhatárában hagyja a hősi fegyverzetet, hogy ismét magára öltse köznapi ruháját. Az erkély Mussolini-je ma is ugyanaz maradt, legfeljebb a szavak és gesztusok élessége fokozódott. Hogy lehetséges azonban, hogy a közvetlen és elbájoló Mussolini, akit még azok is, akik véleményét nem osztották, rendkívül érdekes embereket tartottak — ilyen mélyrehatóan megváltozott?

Mussolini az olasz egységért Mussolini valamikor meleg szeretettel gondolt újságírói multijára. Az írókat, akik vonzódtak és érdekelték őt, régi barátai-ként fogadta magánál. Jóval a Marcia su Roma után, miután a Popolo d'Italia volt főszerkesztője már Olaszország teljhatalmu Duceja volt, Mussolini baráti közvetlenség-gel beszélgetett el látogatójával, készen bármilyen vitára és a politikai nézeteltérés, mint valami magától értendő dolog mellett haladt el. Iróasztalánál, egy hatalmas üres terem mélyén, magyarázta annakidején küldetésének lényegét. Azelőtt, ugymond, soha nem létezett egy valóban egységes Olaszország. Az ország minden része, csaknem minden város a maga független életét élte. A belső rivalitás és érdekellentétek nem idéztek elő ugyan belső háborúkat, mint a renaissance idején, de a fasiszta rendszer uralomrajutásáig nem lehetett a feltétlen olasz egységet megteremteni. Ezt az egységet csak az olasz nemzeti eszme felfokozásával érhettem el.

Az Olaszország és Franciaország közötti feszültséget Mussolini annakidején nyugodtan, realiztikusan, sovén, vagy extravagáns frázisok nélkül vitatta meg.

Rómában — mondotta — senkitem foglalkozik hódító tervekkel, néhány tulbuzgón kívül, akik azonban nem gyakorolnak befolyást a népre.

Nyilvánvaló volt, hogy a Duce nem értékeli alá Franciaországot, hogy számot vet a két latin ország erőivel s hogy legkevésbé sem szándékszik valamelyes veszélyes kalandba bocsátkozni. Mussolini távol volt akkor attól, hogy az olasz fasizmusnak a német nemzeti szocialista mozgalommal, vagy akármelyik diktatórikus rendszerrel való társulását óhajtott volna. A Duce annakidején felháborodva utasította el bármely fajvédő, vagy antiszemita agitációt. A régi latin hagyományok mi köze lehetett ezekhez a dolgokhoz? Nacionalista felfogása és diktatórikus kormányzati koncepciója ellenére, Mussolini a szigorúság, intelligencia varázs-keveréke volt.

„A fasizmus nem exportcikk”

Primo de Rivera diktatóri rendszerének összeomlását Mussolini az olasz fasizmus szempontjából teljesen jelentéktelen eseménynek tartotta. Ha a fasizmus valamelyest kapcsolatot tartott volna fenn az akkori spanyolországi rendszerrel, Primo de Rivera bukását a fasizmus kudarcának is tekintették volna. Mussolini azonban hangsúlyozta, hogy a fasizmus nem exportcikk; kizárólag belső fogyasztásra van szánva.

És a mai Mussolini

A mai Mussoliniben nem könnyű feltalálni a vonásait a baráti és békés vitáknak, amelyeket politikai kérdésekről különböző felfogású — szabadelvű, vagy demokrata emberekkel folytatott, nehéz feltalálni azt a Mussolinist, aki nem volt hajlandó üldözni embereket kizárólag azért, mert más fajhoz tartoznak és aki a diktátor hatalmát az igazi politikusként világos ítélő készségével egyesítette — azt a Mussolinist, aki nem volt elhatározva arra, hogy büszke hajójából idegen hajók kíséret flottáját szervezi — azt a Mussolinist, aki az olasz fasizmust távol tartotta minden nemolasz befolyástól.

Kétségtelen, hogy ez a változás az abesszin háború idejéből származik és közvetlen következménye a téves szankció-politikának. Az imperialista eszme akkor hihetetlen mértékben megnövekedett és az 52 szankcionista állammal felvett harc tovább folyik ma is és fémjelzi Mussolinist, a mai Mussolini politikáját.

Máramarossziget új vasútállomása: Szinérváralja

Új intézkedések a máramarosi személy- és áruszállítás megkönnyítésére

Sighet, június 23. (Az Új Kelet tud.) Megírta az Új Kelet, hogy a kormány Brissan Emil máramarosmegyei ezredes-prefektus jelentése alapján 7 millió lejt utalt ki a rendkívül megrongált állapotban levő máramarosi országutak rendbehozatalára.

Megkezdték a Szatmár—Sziget közötti országút rendbehozását

Két nappal ezelőtt már megkezdtek a Szatmár—Máramarossziget közötti országút első szakaszának a rendbehozatalát, amely tekintve a vasúti forgalom szünetelése folytán erősen megnövekedett autóbussz forgalom folytán járhatatlanná vált.

A javítási munkálatokra való tekintettel a vonatjáratokat helyettesítő autóbussz forgalmat sem lehet ezen az útvonalon lebonyolítani, amelyet a javítási munkálatokra való tekintettel elzártak a forgalom elől. Ennek folytán a gépjárműforgalmat is csak

kerülő úton lehet lebonyolítani Szatmár felé.

Sziget új vasúti állomása: Szinérváralja

A vonatjáratokat helyettesítő CFR autóbusszjáratok közlekedésének a kérdését a CFR vezérigazgatósága a következőképpen oldotta meg: autóbusszokon Máramarosszigetről csak Szinérváraljáiig szállítják az utasokat, innen pedig a Nagybánya—Szatmár vasútvonalon egészen Szatmárig, ahonnan a vonatjáratoknak csatlakozásuk van az ország belseje felé.

Szatmárról Szinérváraljáiig szintén vonattal jönnek a Szigetre igyekvő utasok, itt átszállanak az autóbusszokra, amelyek Szigetig szállítják őket.

A CFR autóbusszok új menetrendje

Az új menetrend egyébként a következő: Szigetről reggel 9 óra 20 perckor délután 14.45 órakor é séjjel pontosan

Varázslással
teli vidékek
követe ...

jön hozzánk lenge szellő szárnyán, a dél napsugaras partjairól. A BOLERO kölnivíz, a kitörő életöröme-dél eme szimboluma hozza hozzánk, bódító illatával, az örök ifjuság atmoszféráját. BOLERO kölnivíz, természetes illatkivonat alapon, választékos illatával, forró és mégis decens atmoszférájával, a délvidek ragyogó napsugarának dicsőséges követe. BOLERO az előkelő társaság kedvenc kölnivize. BOLERO kapható minden előkelő szaküzletben.

Ravel
készítmény

MÁS RAVEL KREÁCIÓK:
TZIGANE ÉS RIVAL

0 órakor indulnak a vonatjáratokat helyettesítő CFR autóbusszok és 11 óra 50 perckor, illetve 17.25-kor és 2.55 órakor érkeznek meg Szinérváraljára, ahonnan van vonatcsatlakozásuk Szatmár—Kolozsvar, illetve Bukarest felé.

Szinérváraljáról a szatmári vonatjáratok beérkezése után reggel 7 óra 10 perckor. 15 óra 25 perckor és 19 órakor indulnak az autóbusszok Sziget felé, ahová reggel 9 óra 5-kor, 18.10-kor és 21 óra 55 perckor érkeznek meg.

Forgalomba hozták a II. osztályú autóbusszokat

Párhuzamosan ezen társaságkocsis járatokkal a CFR vezérigazgatósága a Szatmár—Sziget utszakaszon már forgalomba helyezte a másodosztályú autóbusszokat is, amelyek minden egyes utbaeső közszépen felveszik, vagy leteszik az utasokat. Ezeket a társaságkocsikon szintén a CFR díjszabás a mérvadó, összes kedvezményeivel együtt.

CFR autóbusszok Sziget—Nagybánya útvonalon

Más útjátás ez, hogy veszárnapról kezdve Máramarossziget és Nagybánya között is közlekednek rendes CFR autóbusszok, holott ezen az útvonalon eddig csak magántársaságkocsik bonyolították le a forgalmat. Ezek az autóbusszokon szintén érvényesek a CFR összes kedvezményei. Nagybánya felé naponta kétszer van CFR autóbussz és ezek délelőtti 10 óra 20 perckor, illetve 21 órakor indulnak és pontosan három óra múlva érkeznek meg a bányavárosba. Nagybányáról 2 óra 30 perckor, illetve 14 órakor indul CFR társaságkocsis Sziget felé, szintén pontosan 3 órát tart az út.

Az áruszállítás

A teheráru szállítást ugyanolyan módon bonyolítja le a CFR, mint az utasforgalmat. Az autóbusszok csak Szinérváraljáiig közlekednek, itt a CFR költségén átrakják az árut vonatra és így mennek tovább az ország belseje felé. Sziget felé pedig szintén Szinérváralján történik az átrakás.

A Felsővisoról és Borsáról, vagy általában a Borsa—Sziget vasútvonal mentén levő állomásokon feladott áruszállítmányokat ellenérték a hosszumezői állomásig szállítják vonattal és innen mennek tovább teherautókamionokon Szinérváraljára, vagy Nagybanánán keresztül rendeltetési helyükre.

A szigeti állomásfőnök nyilatkozata

Pascariu Ilie szigeti állomásfőnök kijelentette az Új Kelet tudósítójának, hogy a vasárnapi nap folyamán nem kevesebb, mint száz teherautókamion érkezett Szigetre a zavartalan áruszállítás lebonyolítására. Ezek között nagyobb dimenziójú kamionok is vannak a deszkaáru szállítására, ugyancsak a marhaszállításokra megfelelő teherkocsik is. Sajnálatos tapasztalja azonban, hogy az érdekeltek nem veszik eléggé igénybe ezeket a teherautókat, ilyenformán az államvasutak jelentős károkat szenvedtek. Reméli azonban, hogy a szállítás mennyisége mégis csak növekedni fog, mert ellenkező esetben a CFR-nek nem érdeke, hogy használatlanul hagyja heverni Szigeten tehergépkocsijait.

Egy érthetetlen rendelkezés

Több érdekelt kereskedő egyébként arról panaszkodott az Új Kelet munkatársa előtt, hogy a Bukarestből Szigetre érkező olajszállítmányokkal vannak zavarok. Az olajat Szatmárig, illetve most már Szinérváraljáiig ciszterna vagonokban szállítják itt, akárcsak a többi árut, teherautókra kell átrakni ezeket. A CFR azonban csak Szatmárig, illetve Szinérváraljáiig volt hajlandó felvenni az áruszállítmányt, azzal, hogy a vevő gondoskodik az utolsó vasúti állomásnál a szállítmány újabb feladásáról, persze saját költségére. Sőt azt is kérték, hogy a teherautóknak visszafelé is térítsék meg a tarifát.

Ilyenformán az olajszállítás óriási mértékben megrágult volna. Az érdekeltek intervenáltak illetékes helyen és valószínű, hogy mire jelen sorok napvilágot látnak ez a nyilván félreértésen alapult rendelkezés már hatályát veszítette. (K-án)

HIREK

Arjásítják a budapesti Teleki teret

Budapest, június végén

Az „arjaságotól levetett“ ruhák, cipők telekiteri árusítói aligha tartoznak a vágyonosságuk, gazdaságuk miatt irigyelt emberek közé. Nehéz foglalkozás az öszeresség, melyet főként — zsidók üznek. A budapesti közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén Petrovácz Gyula — bizonyára felkérésre — a telekiteri zsidó öszeresek ellen felszólit s azt követelte, hogy a polgármester minden telekiteri öszeresnek monadjon fel.

A Teleki-kormány nem visel elég gondot a Teleki térre — panaszkodott Petrovácz.

A felszólító célt is ért, mert most megindul a Teleki tér arjasítása és a közeljövőben sorra felmondják a zsidó öszeresek bódébérleteit, hogy a bérleteket keresztény öszereseknek juttassák. Felkay Ferenc tanácsnokra, az ipariügyi ügyosztály vezetőjére hárul ez a feladat, akit nemrég a Keresztény Öszeresek Ipartársulata küldött-szerűleg keresett fel. A küldöttség tagjai elmondták, hogy a Teleki téren 220 bódébérlet közül mindössze 30 keresztény van.

Az panaszkodtak, hogy ők tökeszegények és nem tudnak felvergődni, mert nem az első sorokban, hanem hátrább, rossz helyeken kapták bódébérletet.

Szendy polgármester utasítására most Felkay Ferenc tanácsnok összeírja azokat a keresztény öszereseket, akiknek hitel van szükségük. Egyidejűen összeírják azokat a keresztény kereskedőket is, akik a Teleki téren árusítóhelyhez akarnak jutni. Ezt az utóbbi összeírást a Keresztény Öszeresek Ipartársulata végzi és a névsort eljuttatják Budapest ipari ügyosztályához.

Budapest városa elhatározta, hogy anynyi zsidó öszeresnek mondják fel árusítóhelybérletét, ahány keresztény öszeres árusítóhelyért jelentkeznek.

A végül az, hogy a Teleki térre bevezessék a második zsidótörvény százalékát, amely a különböző kamarai felvételeknél érvényesül. Végeredményben tehát a Teleki tér a zsidó öszeresek számát 6, illetőleg 9 százalékra csökkentik. Már elhatározták, hogy melyest keresztény kereskedő tart igényt árusítóhelyre, a zsidó öszeresnek azonnal felmondanak.

Csak kedden fogad dr Tataru királyi helytartó, Dr Tataru Coriolan, Szamostartomány királyi helytartója úgy határozott, hogy eddigi keddi és pénteki fogadónapjai közül a jövő héttől kezdve csak a keddi fogadónapot tartja meg, amikor is 12 és 13 óra között áll a felek rendelkezésére. A kihallgatásra jelentkezők azonban legalább két nappal a fogadónap előtt be kell jelentésk szándékukat a tartományi kormányzó kabinetirodájában.

Augusztus 1-ig lehet a gázárlásokat beszerelni. A betegségyelző pénztártól nyert hivatalos közlés szerint az illetékes minisztérium által a vállalatoknak a gázárlások beszerzésére adott határideje június elején lejárt és azt most augusztus 1-ig meghosszabbított. További halasztás semmiesetre sem lesz, továbbá részletfizetési kedvezmény sem.

Fasiszta milicisták letartóztattak öt angol turistát az olasz határon. Rómából jelentik: A Havas tiszviri iroda értesülése szerint öt angol turistát letartóztattak egy fasiszta milicistákból álló őrszolgálat, mert tilosra jelzett uton lépték át az olasz határt. Az angol turistákat, akik szabályos utlevéllel rendelkeztek, a tolmányi határrendőrszolgálatra kísérték.

A salzburgi repülőteret — Hitler magánrepülőterévé nyilvánították. Berlinből jelentik: A salzburgi repülőteret Hitler két rezidenciájának, Berchtesgadennek és Obersalzbergnek hivatalos légi állomása lesz. A multban Hitler repülőgépen érkezett vendégei Bad-Reichenhallban szálltak le. Ecélből a salzburgi repülőteret kiszélesítik és átalakítják.

Kémkedésért életfogytiglani fegyházra és lefokozásra ítélte a kolozsvári katonai törvényszék egy törzseresert. A VI. hadtest katonai törvényszékének ötös büntetőtanácsa tegnap este hozott ítéletet Cojocar Andrei 7. határozatszámú törzsermester kémkedési és hazaárulási perében. A bíróság a vádlottat — beismerő vallomása alapján — lefokozásra és életfogytiglani kényszermunkára ítélte el.

Kiraboltak egy nagyváradi orvost a nagybányai szállodában. Nagybányáról jelentik: Dr Grosz Géza nagyváradi orvos átutazóban volt Nagybányán és az István szállóban vett ki szobát magának. Mielőtt továbbutazott volna, átnézte dolgait és nagy volt a meglepetése, amikor észrevette, hogy bórindjének titkos rezeséből eltűnt 12.000 lejt kivevő pénze. Az esetről jelentést tett a rendőrségnek, ahonnan Lapusanu komiszár a helyszínre ment és rövid nyomozás után nagyon gyanusnak találta Raches Vasilit, akit a szálló bérlői alkalmaztak, hogy Nişescu polgármester lakosztályánál teljesítsen szolgálatot. Raches a rendőrségre vitték, majd házkutatást tartottak szállóbeli szobájában, ahol egy nyolcvetvöti revolvert és nagyon sok drága féméremet találtak. Ezután vallatásra fogták és a bizonyítékok hatása alatt bevallotta, hogy álkulccsal hatolt be az orvos szobájába, ahonnan ő lopta el a 12.000 lejt. Kétezer lejt elköltött belőle, míg 10.000 lejt az István kávéház előtti terasz lépcsője alá dugott el. A pénzt a lépcső alatt meg is találták. További vallatása során beismerte, hogy már hónapok óta lopkodott a szállodában. Majdnem minden este bement egy szobába és ami a kezéigért került, ellopta. Így gyűjtötte össze a nagy pénzt éré selyemingeket is, de sok lopott holmit eladott. Raches letartóztatása után megkerült Hollovay angol mérnök ké érme is. Raches lopta el őket és mint értéktelen tárgyakat egy gyermeknek ajándékozta azokat, pedig az egyik érem nagy értéket képvisel. Platinába foglalt gyönyörű kövekkel van kirakva. Raches ennek az értékét nem tudta felogni. Ugyancsak ő tört be több izben a Berger-cukrászdába is és onnan árukon és pénzen kívül egy értékes órat lopott el, amit egy műszerésznél értékesített. Eddig több mint husz lopást ismert be, de büntelstromának összeállítására még folyik, aminek megtörténte után átkísérik a szatmári ügyészségre.

Duff Cooper elfogadta az „európai szövetség“ előkészítésére alakult bizottság elnökségét. Londonból jelentik: Duff Cooper volt tengerészeti miniszter elfogadta azon félhivatalos bizottság elnökségét, amely „európai szövetség“ megalkotását tűzte ki céljául. Jelen volt és felszólalt a bizottság tegnapi ülésén Coudenhove-Kalergi gróf, a páneurópai mozgalom vezetője is.

ROMÁN-PALESZTINAI KERESKEDELMI KAMARÁT ALLITANAK FEL BUCURESTIBEN. Bukarestből jelentik: A nemzetgazdasági miniszter által javasolt minisztertanácsi napló alapján jóváhagyták hogy Bucuresti székhellyel román-palesztinai kereskedelmi kamarát létesítsenek. A nemzetgazdasági minisztérium jóváhagyta a kamara statútumait.

Eljegyzés. Farkas Josif Cluj eljegyezte Freimann Ilonkát Saturnaréről. M. k. é. h.

Sulyos vád egy nagybányai ipariskolai tanár ellen. Nagybányáról jelentik: Még május hónapban történt, hogy Susman Teodor, a nagybányai ipari liceum másodosztályos növendéke jelentette Ardelean Paul igazgatónak, hogy Mihalescu Horatiu német és francia szakos tanár megfenyegette őt azzal, hogy elbuktatja, de ha 500 lejt ad, akkor sikeresen fogja letenni a vizsgát. Susman, valószínűleg mások tanácsára, elhatározta, hogy megjegyzett pénzt ad át a tanárnak, amiről szintén jelentést tett az igazgatónak és mellékelte a bankjegy számát is. Ardeleanu igazgató ekkor a rendőrség segítségét kérte, hogy érjék tetten a tanárt és Lapusanu komiszár el is ment az iskolába, ahol felszólította Mihalescu Horatiust, hogy mutassa meg a nála levő bankjegyet. A tanár eleget tett a felszólításnak. A nála talált öt-száz lejtet elkobozták, mint büntnyújt és a tanár ellen megtették a szükséges lépéseket. Ezzel nem fejeződött be a kényes ügy. Most Mihalescu Horatiu tanár emelt viszontvádat a komiszár ellen. Jelentést tett a minisztériumnak, hogy Lapusanu komiszár személyi motozást alkalmazott nála anélkül, hogy erre engedélye lett volna és nem ötszáz lejt, hanem 1500 lejt vett el tőle. A minisztérium utasította az ipari liceum igazgatóságát, hogy vizsgálja be az ügyet, aminek az alapján nyilatkozatot kérték Lapusanu komiszártól. A bányaváros értelmiségi köreiből nagy érdeklődéssel tekintenek ennek a furcsa ügynek a fejleményei elé.

Huszonég halottja van a morvaországi árvíznek. Prágából jelentik: Az utóbbi napok esőzései következtében Morvaországban a folyók kiléptek medreikből és igen jelentős területet borítottak el. A jelentések szerint az árvíznek újabb kilenc gyermek-áldozata van és ezzel az árvízkatasztrófa áldozatainak száma 21-re emelkedett. Az esőzések következtében a Hasenburg-hegységben földomlás volt. A hegycsuszamlás következtében a kérésés területén nagy kiterjedésben megrepedt a föld.

Visszavonta fellebbezését a királyi helytartóság a kolozsvári kéményseprők nyugdíj-megállapítása ellen. Jelentették, hogy a királyi helytartóság a közigazgatási bíróságnál megtámadta a kolozsvári városvezetésnek azt a határozatát, amelyben nyugdíjat állapított meg azoknak a kéményseprőknek, akik nem szegődtek a községi üzem szolgálatába. Az ügyben tegnap kellett volna döntenie a közigazgatási bíróságnak. Targyalásra azonban nem került sor, mert a királyi helytartóság jogi képviselője bejelentette, hogy visszavonja panaszát a városi döntés ellen. Ezzel a kéményseprők évek óta húzódo ügye — remélhetőleg — végleg lezárult. A város vezetősége most a megállapodáshoz híven, kifizetheti a kéményseprőknek megállapított 4000 lejes havi nyugdíjat.

Házasság. Berkovits Zsófi Oradea és Katz Sándor Oradea, Katz posttáruházzal baltajai szivesen látják jóbarátait és ismerőseiket f. hó 25-én, vasárnap délután 1 órakor Oradean a Fuchs Mór uccai nagytöplom udvarán tartandó esküvőjükre. M. k. é. h.

Eljegyzés. Thalium Helén Batin és Berger Menyhért, a deji hitközség elnökének fia jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Eljegyzés. Rothmann Emil Cluj kereskedő leányát, Mimikét eljegyezte Herskovits Sanyi Cluj (Jibou). M. k. é. h.

Uj vezetőség a máramarosszigeti Sfatul Negustorese élén. Szigetről jelentik: A máramarosszigeti Sfatul Negustorese most lezárult rendes évi közgyűlésén, amelyet Urdea Jonel vezetett le, az alábbi új vezetőséget választották meg egyhangulag: Sziszelnök dr Mihály Péter volt prefektus, elnök Urdea Jonel bankigazgató, alelnökök Szmutk Mihály és Villand István, igazgató Marmor Rafael, pénztáros Katz Maier, ellenőr Weisz Sándor, számvizsgálók Fried Ignác és Szmutk Sándor, házmagy Székely Károly, választmányi tagok: Keszner Dezső, Klein Mór, dr Kiss Tibor, Steinmetz Ernő, Stern Fischel, Rosenberg Lajos, dr Mérey Ferenc, Wolfbauer Miksa, Stern Nándor, Pollák Ferenc, Perl Jenő, Fuchs Ede, póttagok: Berger Nándor, Dalvai Béla és Viesel Manó, jogtanácsos dr Székely Menyhért.

Katz Sölem kisineve főkántor Kolozsváron. Katz Sölem kisineve főkántor Kolozsváron délelőtt a fél tíz órai istentisztelet alkalmával a Paris uccai nagytöplomban énekelni fog.

Pop Traian miniszter erdélyi utja. Bucurestiből jelentik: Pop Traian, a nemzeti vágyon leltározásával megbízott miniszter, néhány napra Erdélybe jön, ahol a különböző városok polgármesterei hivatalait látogatja meg, hogy bizonyos adatokat beszerezzen állami, illetve köztulajdonú képező ingatlanok tulajdonjogi bizonyítékairól. A nemzeti vágyon leltározására szolgáló előzetes munkálatok befejeződtek már, a szükséges anyagot összegyűjtötték és rövidesen megkezdődik a nemzeti vágyon leltárának technikai összeállítás.

A belügyminiszter elrendelte a községi választók listájának összeállítását Kolozsváron. A belügyminisztériumtól tegnap távirati rendelkezés érkezett a kolozsvári város-házára, amelyben arra utasítja a város vezetőségét, hogy haladéktalanul állítsa össze a községi választók listáját. A rendelkezés alapján a polgármester intézkedett, hogy az állampolgársági ügyosztály, amely a választási lejtromokat is kezeli, még a mai nap kezéje meg a községi választók összeírását. Ebből a célból a polgármester ma rendeletet adott ki, amelyben felszólítja mindazokat a városi polgárokat, férfiakat és nőket egyaránt, akik illetőséggel rendelkeznek, 30-ik életévüket betöltötték és irni-olvasni tudnak, hogy július elejéig bezárólag jelentkezzenek a községi választók listájába való felvételre a városházán. A rendelkezés a választások időpontjáról egyelőre nem intézkedik.

„BRATCA“ Jud. Bihor klimatikus nyaralóhely. Izletes ételek, hízókúra diétásoknak is. Teljes ellátás. szigoru orth. ארטה. כשר Steinmetz Zsiamondnénál

Sirkőavatás. Fuchs Simonné sirkőavatása f. hó 25-én, vasárnap délelőtt 10 órakor fog végbemenni Máramarosszigeten. A gyászoló család egyébként ezuton mond köszönetet mindazoknak, akik fájdalmukat részvétnyilatkozatukkal enyhíteni igyekeztek.

Sirkőavatás. Néhai Weisz Jakab sirkő. avatása f. hó 25-én, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz az új orth. temetőben, melyre a rokonokat és ismerősöket ezuton hívja meg a család.

Dorna-Vatrai nyaralók figyelmébe! Felhívjuk a Dorna-Vatrai nyaralók figyelmét a Clujról elszármazott I. Schaffer gyógyszerész gyógyszerterárára, amely „Hygea“ néven a Str. Oborului 3. sz. alatt (Kursalon szomszédosságában) megnyílt.

Elemi iskolaj eljegyzések. A Regele Ferdinand uti izraelita elemi iskola I. osztályába a jövő tanévre szóló eljegyzés megkezdődött. Eljegyez és a beiratásra vonatkozólag felvilágosítást ad e hó végéig naponta délelőtt 8—1-ig és délután 4—6-ig Freu Lajos igazgató.

Sirkőavatás. Néhai Weiszberger Bernát sirkőavatása f. hó 25-én, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a kolozsvári új orth. zsidó temetőben, melyre a rokonokat és ismerősöket ezuton hívja meg a család.

Nyílt titok, hogy a SULFAMYL puder megszünteti az arc pirosságát és eltünteti a pattanásait. Az arcot üdév, bársnyóssa teszi.

Kinevezték az orvosok és gyógyszerészek katonai helyzetét felülvizsgáló bizottságot. Bucurestiből jelentik: A „Romania“, a kormány félhivatalosa közli a nemzetvédelmi miniszternek alábbi rendeletét: Az 1929. évi 3107. törvény első 10 és 12-ik szakaszában felemlített orvosok és gyógyszerészek okmányainak és katonai helyzetüknek felülvizsgálására a nemzetvédelmi miniszter a következő bizottságot nevezte ki: Elnök Opreacu Nicolae ezredes, tagok: Hoitescu Ioan orvos-alezredes és Perhaita Ion őrnagy. Amikor gyógyszerészek ügyeit tárgyalja a bizottság, akkor Filip Popescu gyógyszerész-alezredes helyettesíti Hoitescu orvos-alezredes.

Július 24 a „haditengerészet napja“ Szovjet-Orosországban. Moszkvából jelentik: Július 24-ét a haditengerészet napjává nyilvánították és évenként megünneplik.

Halálozás. Szigetről jelentik: Hosszas betegeskedés után, alig 52 éves korában elhunyt Lébi Emánuel ismert és közmegbecsülésnek örvendő terménykereskedő. Az elhunyt, aki hosszú éveken keresztül képviselte Sziget zsidóságát egy a városi tanácsban, mint a hitközségi vezetőségben, vezető pozíciót vívott ki magának Máramaros zsidósága körében és legőszintébb megbecsülésnek örvendett nemzsidó körökben is. Temetésén imponáns módon megnyilvánult az a rokon-szeny, amely élete folyamán kísérte. Ismert családja iránt általános részvét nyilvánult meg.

EGYESÜLETI ÉLET

A kolozsvári Nase Mizrach ezuton is meghívja t. tagjait és az érdeklődőket f. hó 25-én, vasárnap délután 5 órakor a Nase Mizrach helyiségében, Str. Baritiu 10 szám alatt tartandó fogylaltudéltánra. Háziasnyok: Marmorstein Sándorné, Seelenfreund Sándorné, Márk Mendel és Seif Ferencné. Ugyanott minden szombat délután 5 órakor Szida és Pérek olvasás.

A Tora Umlacha körzeti találkozója. Folyó hó 18-án a dési kén tiult rendezett Kolozsvárra, amely alkalommal a Tora Umlacha Acmait szervezet szűkebbkörű megbeszélést tartott, a szervezet aktuális problémáiról. Több fontos határozatot hoztak a chachsarra, alija és KKL ügyekben. Déltán nagyszabású műsoron fogylaltudéltán volt a vendégek tiszteletére, amelyen a dési és kolozsvári kéneken kívül számos vendég és a testvérszervezetek képviselői vettek részt. Az ünnepély Weinberger Mose megnyitójára vette be, majd Mendel Jehuda héber nyelven üdvözölte a megjelenteket a rendező vad határuth nevében. Felszólaltak Sándor Mose, Mandula Mordecháj, Heimann Mose, Bieder M. A műsornak kiemelkedő számai Striechberger Rachel és Hirsch Judith szavaltatai, Dávidovits D., Neumann Mose, Wachs D. énekszámai. Nagy tetszést aratott Láng Eliezer fuvola- és hegedűszámával. A rendezvény emelkedett hangulatban, a Hatikva Tehezkna akkordjaival zárult be.

Leti

Kihalt zso

Sibu, június 2... mészák meg... borított ormai... galimat keresünk... menedékházában... napi életünk lap... zadunk kulturájá... társaitól, itten mi... kereskedő, tanár... Litalan deziakpade... tisztségjainkat elé... nak tartalmát K... föld majdnem m... aszás, zsidó, mag... ág a nap élmén... háboru. stb. szóba

Amint a maga... völgy felé leeresz... rülünk az első f... találkozzunk a „f... nek megnyilvánul... pástor szüntelen... folyton összetere... portoktól, vagy... masztolt nyáját... parasztgazdák ki... kai, melyek kocs... szor majdnem ké... ket. A Negoiról... közlebbi város... dó turistatársalm... érdeklődnek. Ami... azomorító. Foga... lyén, még egy ne... Trdeleyn gazdas... bó; legjobb körül... sága élt. Erdély... utáni években m... dása e zsidó kö... posabb pusztítá... nem is oly régen... zetőszerpet játs... hanem a politika... A mult század... pátricius zsidó e... separté el a háb... ság vihara. A v... zsidóság pusztu... utolsó két évtize... zsidó tulajdonban... lana került legtö... ra. Ma alig akad... ingatlan. A fog... tének bizonyíték... nyének még ma... nagy vagyon... gészítik ki az... hiányzó anyagi... dósága egy fára... és embercsoprt... díg létszáma r... lesz e, ma má... nyak közösség... zsidó jövője, sen

Letűnt erdélyi zsidó életek nyomában

Kihalt zsidó hitközségek. Elhagyott zsidó temetők. Eladó zsidó templomok

(I.)

Sibiu, június 23. Nyáron a turisták ezrei másszák meg a Déli-Kárpátok örök hóval borított ormait. Esténként elfáradva, nyugalmat keresünk az Erdélyi Kárpátgegyesület menedékházaiban. Sok ezer méterrel minden napi életünk lapályai felett, elvonulva századunk kulturájának és civilizációjának határaitól, itten mindenki egyelően, iparos, kereskedő, tanár, vagy katonatiszt, a gyulafelhérvári deszkapadokra egymásmellé ülve, háttizsúkjainkat elénk rakva, fagyasztjuk annak tartalmát. Képvisele van a bel- és külföldi majdnem minden nemzetisége. Román, szász, zsidó, magyar, lengyel, stb. Kizárólag a nap élményeiről esik szó. Politika, háború, stb. szóba sem kerül.

A fogarasi zsidóság pusztulása

Amint a magas havasok keskeny útjain a völgy felé leereszkedünk, minél közelebb kerülünk az első faluhoz, annál gyakrabban találkozunk a „földi élet” nehéz küzdelmeinek megnyilvánulásaival. Az uton a hegyi pásztor szintelenül juhnyájának nyomában, folyton összeterelei az arahaladó turistacsoporthoz, vagy egy-egy kecsistől széjjel masztott nyáját. A falu határában román parasztagdák kínlódnak kis mokány lovaikkal, melyek kocsiába fogva szállítják a sokszor majdnem két méter átmérőjű fatömböket. A Negoirol leereszkedve, Fogaras a legközelebbi város, amelyben megpihenünk. Zsidó turistatársaim a város zsidó élete után érdeklődnek. Amit megtudunk, az nagyon elázomorító. Fogarason, a vármegye székhelyén, még egy negyed évszázaddal ezelőtt is, Erdélynek gazdasági és kulturális szempontból legjobb körülmények között lévő zsidósága élt. Erdély zsidóságának a háború utáni években megkezdődött elpauperizálása a zsidó közösségben végezte a legalaposabb pusztításait. E város zsidósága, még nem is oly régen, a vármegye életében is vezető szerepet játszott. Nemcsak a gazdasági, hanem a politikai életben is befolyása volt. A múlt század első éveiben idelepedett pátricius zsidó családokat és cégeket sorra sepepte el a háború utáni új gazdasági válság vihára. A város telekkönyve a fogarasi zsidóság pusztulásának örökös tanuja. Az utolsó két évtizedben a város legértékesebb, zsidó tulajdonban volt, közel félszáz ingatlan került legtöbbször nem önkéntes eladásra. Ma alig akad még zsidó tulajdonban lévő ingatlan. A fogarasi zsidóság egykori jólétének bizonyítéka a hitközség és többi intézmények még ma is aránylagos jóléte. A régi nagy vagyon még meglévő maradványai egészítik ki az intézmények fenntartásához biányzó anyagi eszközöket. A városka zsidósága egy farradt, a mindennapi létért küzdő embercsoport benyomását kelti. A zsidóság létszáma rohamosan csökken. Hogy mi lesz e, ma már egyharmadára csökkent zsidó közösség, templom és többi intézmények jövője, senki előtt sem kétséges.

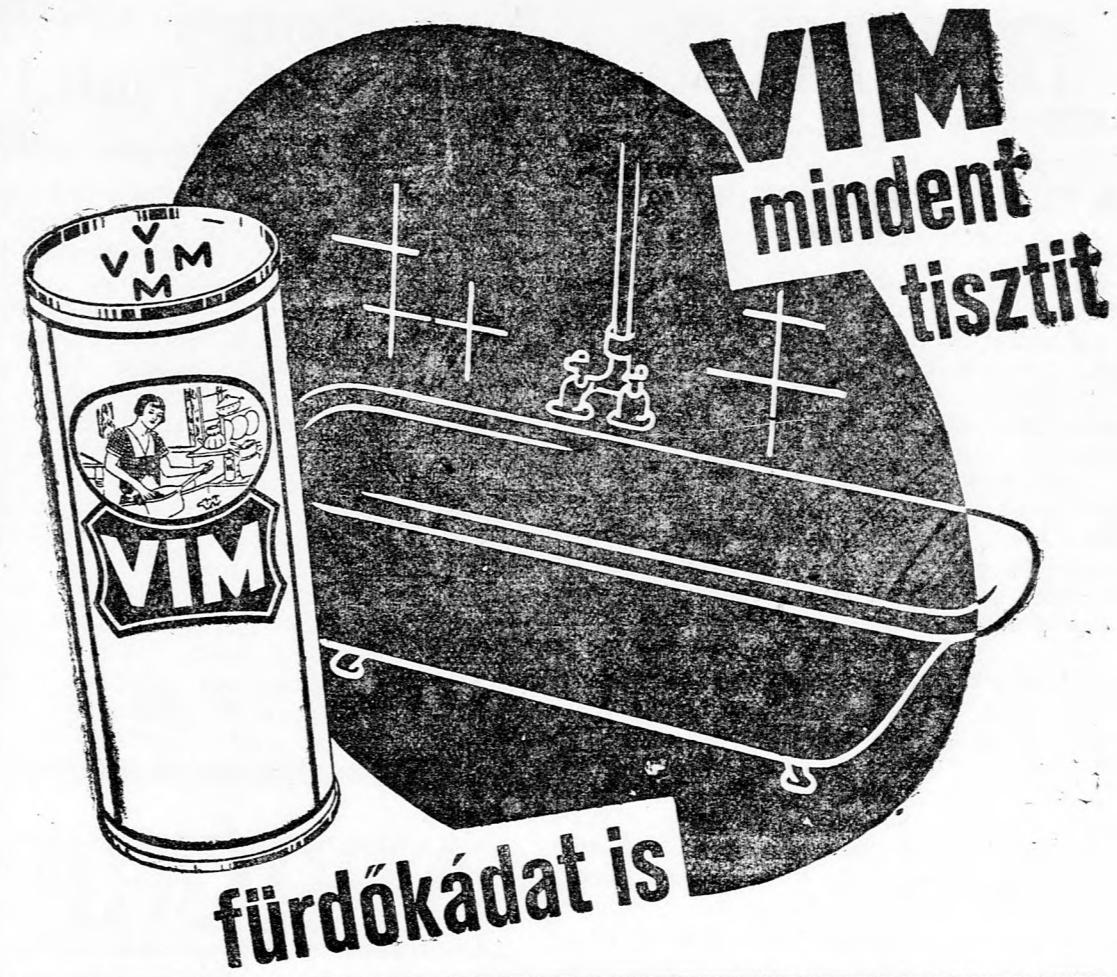
Elhagyott zsidó temetők

Ha Fogarásról Brassó, vagy Szeben felé haladunk az országoton, egy-egy hegyoldalon, vagy egy árok szélén, sokszor bekerítve, de még többször csak úgy szabadon, oldalra dőlő, omladozó sírkövek tűnnek fel a vándor előtt. Közelebb érve a zsidó vándor megállva áll meg, amikor megállapítja, hogy ezek elhagyott, régi zsidó temetők, amilyen több van Erdély déli vármegyéiben. Ezen elhagyott kis zsidó temetők az egykor e vidékeken virult zsidó élet eltűnő hirdetői. A legtöbb sírkőről az idő vasfoga kirágta a feliratot. Alapos kutatás után egy-egy sírkőről megállapíthatjuk, hogy jóval száz évtől ezelőtt eltemetett zsidó halott emlékét őrzik. A legkésőbb felállított sírkövek a század elejéről valók. E vidékek eltűnő zsidó életének még létező nyomai közt van Brassó felé a Caciulatai és a Hévízi és Szeben felé az Alsó Porumbákai és Alsó Ucsai régi, illetve elhagyott zsidó temetők. Ha a községekben, vagy annak közelében még lakik egy-egy zsidó család, az szerető gondozásba vette az elhagyott zsidó temetők nehéz karbantartását. Az egyes sírok azonban legtöbbször elszáradtak, a sírkövek összeomlottak, zöld mohával ellepve, eltakarják az elfelejtett zsidó ósök sírjait. Csak ottan, ahol még egy unoka, vagy dédunoka éljön még a Kéver-Avotra, ottan láthatunk még egy-egy ápolott zsidó sírhantot. De mi lesz e temetőknek, az erdélyi óslak

kosu zsidóság ma még létező nyomainak további sorsa? A temetők területének ki a tulajdonosa? Ki fogja megvédeni a régi zsidó emlékeket, hogy a terjeszkedő és fejlődő falvak ezeket is el ne seperjék fejlődésük útjából?

A falvak román lakossága vallásos kegyelettel tiszteli és kíméli e vidékek egykori zsidó lakóinak sírhantjait. Az öregek el is kísérik bennünket a temetőbe, ahol kalapot levéve állnak meg egy-egy sírnál, ahol kegyelettel emlékeznek meg előttünk azokról, akikre még gyermekkoruk óta homályosan emlékeznek.

Az alsó-porumbákai temető közvetlen szomszédságában lakik egy öreg román néni, Maria Tarca, aki megható gyöngédséggel örökdió a kis temető és annak sírjai felett. Különösen egy kis sírcsoportot vett szerető gondozásba, mert amint mondja, itt nyugosztanak a Clujon lakó Colonel ur szülei és testvérei. A Colonel ur eddig minden évben meglátogatta e sírokat és maga is gondoskodik az épségben tartásukról. De amíg én élek, — mondja Maria néni, — ugysis rendbe

tartom e sírokat, amelyekben sokan alusszák örök álmukat, akik velem együtt jártak itten a kis falusi iskolába.

Grünberger József
(Befejezése következik.)

A szlovák kormány is életbe léptette Neurath csehországi zsidórendeletét

POZSONY, június 23. (Rador.) A szlovák kormány a von Neurath által Cseh- és Morvaországban hozott renndelethez hasonló hirtetett ki a zsidókra vonatkozóan. A zsidóknak 60 napon belül be kell jeleníteniük összes javukat, amelyek felett nem rendelkezhetnek szabadon.

Kijelölték a kereskedelmi iskolák érettségi bizottságainak tagjait

Június 26-ikán kezdődnek a kereskedelmi érettségik

Bucuresti, június 23. A kereskedelmi iskolák érettségi számára a következő vizsgáztató központokat és bizottságokat jelölték ki: a iasi fiukereskedelmi iskolában jelentkeznek érettségi tételre a iasi, bacau, botosani, piatraneami, balti, romani, chisenevi, cernauti, és tighinai jelöltek. A vizsgáztatóbizottság elnöke Stoicovici, míg tagjai Popa Eugeniu Galat, Ionescu B. Bucuresti, Cornelia Dumitrescu Bucuresti, Vasilescu Elizabeta Galati, Paul Ionescu Craiova, Toma Mihailescu Bacau.

A gyulafelhérvári bizottság előtt vizsgáznak a gyulafelhérvári, a balázsfalvi, a szebeni, a marosvásárhelyi, a tordai és a szebeni római katolikus iskolák növendékei. A bizottság elnöke Gociman, tagjai pedig Maria Istrate Bucuresti, Murerasu Dumitru Bucuresti, I. Constantinescu Bucuresti, Searlat Dinescu Bucuresti, Victoria Ghitulescu Constanta, Suciú Vasile Arad.

A kolozsvári bizottság előtt vizsgáznak a kolozsvári, nagyvárad, máramarosszigeti valamint a szatmári jelöltek. A bizottság elnöke Matei, a kereskedelmi akadémia rektora, tagjai pedig Vlad Valeriu Kolozsvár, Cornelia Hatiegan, A. Mesrobeanu Iasi, Maria Codreanu Iasi, Victoria Rahtivan Arginteanu Constantin Bucuresti.

A temesvári bizottság előtt vizsgáznak a temesvári, aradi, lugosi, hátszegi, lipovai jelöltek. A bizottság elnöke dr. Hasegan, tagjai pedig P. Panaitiu Tg.-Jiu, Teodor Severin, Popescu Mizil, Stefla Virginia Constanta, Toma Voiculescu Ploesti, Filip Mihail Bucuresti.

A kereskedelmi érettségi vizsgák június 26-án reggel nyolc órakor veszik kezdetüket.

A nemzeti szellem fogja áthatni az új parlament törvényhozását

Folyik a válaszfelirati vita

Bucuresti, június 23. A kamara ma délelőtti ülésén folytatták a felirati vitát. Először Aurel Baciu (Tg.-Mures) beszélt, rámutatva arra, hogy a régi alkotmányt külföldi mintáról másolták és az nem felel meg a román nép törekvéseinek. Az új alkotmány megfelelő figyelemben részesíti a gazdátársadalmat.

Eugen Dunca dr. (Cluj) párhuzamot von a régi és az új parlament között. Az új képviselőház a nemzet fejlődését szolgáló törekvésekből fakadt és a nemzeti összefogást szimbolizálja. A politizálás gyászos eredményekhez vezetett a múltban. Még az egyházban is a széthúzást idézte elő. Az erdélyi parasztság melegen felkarolta az új

rendszert. Dunca dr. végül a belső és külső tekintély megerősítésének szükségességét hangsúlyozza, majd méltatja öfelsége nagy alkotásait.

Constantin a pártrendszert bírálja és méltatja a nacionalista szellemet, amely a jelenlegi rendszert áthatja. Kéri a román kereskedelem támogatását és kereskedőbiztosítótintézet létesítését.

Gigurtu képviselőházi alelnök beszélt és kifejtette, hogy a régi alkotmányos rend veszélyeztette az állam létét. Az új rendszert nem lehet diktatórikusnak nevezni. Öfelségének nincs szüksége arra, hogy diktátor legyen, mert igazságos király. A totális rendszer egy kisebbség diktatúráját

tételezi fel. A monarchiának nincs szüksége totális rendszerre, mert érdekei azonosak az egész ország érdekeivel. A monarchia nem egy párt, hanem mindenki érdekében kormányoz. A nemzeti eszme lesz az irányelve a parlament által megszavazandó új törvényeknek.

Gigurtu végül a mezőgazdasági termékek értékesítésének problémájával foglalkozik.

Londonba érkezett az angol királyi pár

London, június 23. VI. György uralkodó és Erzsébet királyné kíséretükkel tegnap az Empress of Britain fedélzetén megérkeztek Southhamptonba, ahol a trónörökös és testvérkéje, a gloucesteri, a kent hercegek, valamint a brit kormány képviselője fogadták őket. Southhamptonból külön vonaton folytatják útjukat a londoni Waterloo pályaudvarra, ahová délután 6 órakor érkeztek meg. Itt jelen voltak a fogadáson Chamberlain miniszterelnök, a kormány tagjai, az alsó- és felsőházak elnökei, a canterburyi érsek, a lordmajor, a hadsereg és a társadalom előkelőségei. A királyi pár és kíséretük az összegyűlt milliós tömegek lelkes éljenzése közben hajtották a Buckingham-palotába, amelynek ormára kitérték a királyi lobogót.

A csiunkingi kínai kormány zsidó gyarmatot akar létesíteni

TOKIO, június 23. A Domej távirati iroda jelenti, hogy a csiunkingi kínai kormány állítólag Yunanban gyarmatot akar létesíteni a német zsidók számára.

Autonomiát ad a magyar kormány Ruszinszónak

Budapest, június 23. A magyar kormány az autonómia eszméje alapján fogja kormányozni Ruszinszót, amelynek élére kormánybiztot neveznek ki. A kormánybiztos, amely mellé magasrangú tisztviselőt neveznek ki, székhelye Ungvár lesz. Ruszinszók hivatalos nyelve a magyar és a ruthén lesz. A hatóságokhoz intézett kérvényeket ruthén nyelven is megszövegezhetik, ebben az esetben a választ is ruthénul adják meg.

Sáskajárás Beszarábiában

Bucuresti, június 23. Tulcea, Covurlui, Cahul, Tighina, Cetatea Alba, Orhei, Vaslui, Falcu, Lapusna gazdasági megyéket sáskák lepték el. A sáskajárás példátlan méreteket öltött. A földművelésügyi minisztérium csapatai a falvak lakosságával együttesen dolgoznak a veszély elhárításán. Orhei megyében huszezer ember harcol a sáskák ellen.

Itok,

der megszünteti az etet a paltanásait. sonyossá teszi.

psok és gyógyszeré feljűvizsgáló bizott- atik: A „Romania” sa közli a nemzet- öbbi rendeletét: Az első 10 és 12-ik szá- sokat és gyógyszeré- katonai helyzetének etvédelmi miniszter nevezte ki: Elnök- tagok: Holtescu Ferhaite Ion őrnagy. ügyeit tárgyalja a opescu gyógyszerész- oitescu orvos-alezre-

tengerészet napja” Moszkvából jelentik” részeset napjává nyil- meginneplik.

jelentik: Hosszas 52 éves korában el- ert és közmegebecsü- ykereskedő. Az el- kereszti képviselte a városi tanácsban, sésében, vezető pozí- Máramaros zsidósága megbecsülésnek ör- ben is. Temetésén lvánult az a rokoni- nán kísérte. Ismert részvét nyilvánult

ETI ÉLET

Mizrachi ezuton is érdeklődőket f. hó n 5 órakor a Nase tr. Bariju 10 szám útjánra. Háziasszo- orné, Seelenfreund és Seif Ferencé. at délután 5 órakor

körzeti találkozója. én tiult rendezett alommal a Tora et szűkebbkörű meg- ezet aktuális prob- tározatot hoztak a ügyekben. Délután egyháldélután volt a elyen a dési és a k- zámos vendég és a elői vettek részt. Az ose megnyitója ve- huda héber nyelven et a rendező vad haltak Sándor Mose, mann Mose, Bieder edő számai Strich- Judith szavaltai, Mose, Wachs D. zést aratott Láng számmával. A rendez- tban, a Hatikva sz- zárult be.

SPORT

A KK első fordulójának hátralévő műsora

Budapest, június 23. A KK bizottság döntése szerint vasárnap a budapesti Újpest-Ambrosiana revánsmérkőzésen kívül még a következő két mérkőzés lesz:

Bolognában Venus-Bologna, Nő Krist, Belgrádban Slavia-Beogradsky, Scor-zoni.

A cseh-morva sportárlat következtében a Sparta-Ferencváros mérkőzést Prágában július 1-én játsszák le az olasz Dattilo vezetésével, míg a Slavia-Beogradsky revánst Prágában július 3-án lesz a román Xifando vezetésével.

A Venus labdarúgócsapata Eladescu elnök és Jánosi edző társaságban csütörtökön déli repülőgépen elutazott Bolognába az FC Bologna elleni KK revánsmérkőzésre.

A Camarasescu teniszcupa erdélyi zónájában csütörtökön délután befejezték az Echo-Universitatea mérkőzést, melyet az Echo 3:0 arányban nyert meg. Eredmények: Bekő Echo-Gitta I. U. 6:3, 6:2, 6:4, Radó Echo-Dolha U. 6:1, 6:0, Bekő, Albon Echo-Gitta I., Gitta II. U. 1:6, 6:4, 6:4, 3:6, 6:3. A győztes Echo a legközelebbi fordulóban a KAC-TC mérkőzés győztesével fog játszani. Ezt a mérkőzést a ma megkezdődő kerületi teniszbajnokságok után fogják lejátszani.

Budapesti csütörtökön délután egy bajnoki mérkőzést játszottak le. Kispest csapata Budafok ellen 2:1 (1:1) arányban győzött.

Angol tréner Romániában. Bucurestiből jelentik: A futballszövetség vezetősége levelet intézett Rousshoz, az angol szövetség elnökéhez, amelyben arra kérte, hogy hozzon javaslatba néhány angol tréner, mert a román szövetség azt óhajtja, hogy ősszel már angol tréner oktassa a válogatott csapatot. A román szövetség ezenkívül rá akarja bízni a létesítendő edzőiskola vezetését is.

A bucuresti Makkabi, amely két ponttal végzett a bajnok Unire mögött, erősít és rá megy a jövő évi bajnokságra. Mához egy évre az A) ligában akar játszani a kitűnő bucuresti zsidó csapat, amely tavasszal egyetlen bajnoki meccset nem veszített el. Éppen úgy járt, mint a NAC. Ha ősszel nem herdálja el a drága bajnoki pontokat, könnyen csoportbajnokságot nyerhetet volna.

Gidofalvy Pál dr., a MLSz kormánybiztosa a MLSz szövetség kapitányának, a levitézlett Dietz dr helyébe Vitéz Gánzel Dénest, a bírótisztel elnökévé pedig Majorszkyt, a Venus-Bologna mérkőzés bíróját nevezte ki.

A Nemzeti Bajnokság gólkörödere Marksteiner (Ripensia) 21 góllal, Utána Barátky jön 17 góllal, 3. Prasler és Klimek 15-15 góllal.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, június 24.

Bucure 11. 7: Reggeli műsor 12: Olasz zene lemezek. 13: Hírek, időjelzés, időjárásjelentés, kulturális és sport hírek, vízállásjelentés. 15:10: Időszéri anyag. 17: Az országország szervezeti órája. 18:15: A munka és jókedv szervezet órája. 19:15: Felolvasások. 19:32: Amerikai zene lemezek. 20: Felolvasás. 20:15: Rádiózenekar. 21:15: Üzenetek. 21:30: Tánclemezek. 22: Hírek. 22:15: Hangszeres zene. 23:05: Hírek. 23:45: Vendéglői zene. Jeruzsálem, Délután 1:30: Pontos idő, hírek. 2:20: Hírek angolul. 5: Könyvi zene. 5:30: Felolvasás. 8: Időjárás, hírek héberül. 8:15: A rádió zenekarának hangversenye. 8:30: Irodalmi felolvasás. 8:50: Hangverseny. 9: Előadás. 9:15: Pontos idő, időjárás, hírek angolul. 9:30: Hangverseny, londoni közvetítés.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemézek. 11: Hírek. 13:10: Szalonzene. 13:40: Hírek. 14:30: Hanglemézek. 15:30: Hírek. 17:15: Tarka gyermekdélután. 17:30: Hírek. 18:10: Jazz. 18:35: Rádióposta. 19: Cigányzene. 19:55: Előadás. 20:15: Hírek. 20:25: Szimfonikus zene. 20:40: „Faun” vígjáték. 22:40: Hírek. 23: Ének zongorakísérettel. 23:25: Tánclemezek. 1:05: Hírek.

Invitare. Subsemnatul Weisz Martin lichidatorul firmei „Spef”, Societate Anonimă pentru exploatare forestieră în lichidare cu sediul în Cluj, Cal. Reg. Ferdinand No. 34, prin prezenta invit pe creditorii societății noastre în baza art. 202. din Codul Commercial Ard. ca în termen de 6 luni dela apariția prezentei să-și arate pretențiunile lor față de societatea noastră. Cluj, la 6. Iunie 1939. Lichidatorul firmei „Spef”, Soc. An. pt. exploatare forestiere în lichidare.

Negyedannyi orvosa van Romániának, mint kellene

Jacobovici professzor feltűnést keltő beszéde a szenátusban

Bucuresti, június 23. A szenátus tegnapi ülésén a választási vita során felszólalt Jacobovici professzor, a kolozsvári egyetem volt jeles tanára, aki annak idején a közgazdasági álláshalmozói elleni kampányával tette ismertté nevét a közéletben. Jacobovici professzor rámutatott a romániai egészségügyek hiányosságára. Kifejtette, hogy az országban mindössze negyedannyi orvos van, mint amennyire szükség volna. Majd rátért a betegsegélyző intézménye kérdésére. A betegsegélyző tagjai ahhoz az orvoshoz kénytelenek fordulni, akit számukra az intézet előír, holott az volna rendjén, ha a beteg ahhoz mehetne, akivel szemben bizalma van. Más országokban a tagok rendelkezésére áll az orvosok lajstroma, akik között választhat. A nálunk érvényben levő rendszer nagy konkurenciát jelent a gyakorlóorvosok számára. A fizetések nagyon alacsonyok, bár

a betegsegélyző egyes kiváltságosai hatalmas fizetéseket élveznek.

Az orvosok a kis fizetés folytán nem sokat törődnek a tagokkal. Az orvosok száma egyre nőtt, az eredmény azonban nem változott. Ezzel szemben a falvak orvos nélkül maradtak. Öfelsége kulturalapot létesített a klinikák támogatására, ezen alap kezelését azonban nem bízták az orvosi fakultásokra. Jacobovici professzor ezért egészségügyi adó bevezetését javasolja. Olaszországban például bevezették a tuberkulózis elleni kötelező biztosítást. Javasolja továbbá a különböző egészségügyi hivatalok és szolgálatok egyesítését. Ezáltal jelentős megtakarítást lehetne eszközölni, megszüntetni az azonos intézeteket és orvosokat küldeni oda, ahol nincsenek. A professzor végül méltatta az új rendszer egészségügyi megvalósításait.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresők, üdülőhelyek és fürdő-kiadók, továbbá elvezet, elültet tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csakis előfizetés mellett közlünk. Jelíges levelekre, megkeresésekre csak választás ellenében válaszolunk és csak portózott leveleket továbbítunk.

Okvetlenül tekintse meg a „DER-BESC” függönykellékszaktület mintatermében az új vertesipke függönymintákat. Gazdaságos, mert kívánt mérethez készíthető, szép és örökéletű. Reg. Ferdinand 11, félemeleten.

Eladó prima kivitelű dígyökér teleháló hármass és kettős szekrény. Str. Paris 62. Asztalosműhely.

Kiadó két fiatalembernek szép uccal butorozott szoba, esetleg teljes ellátással. Clemenceau No. 4.

Jóhangu koncert-pianó bérbeadó. Erdélyi Concordia Club titkárnál, Memorandumul 13. Telefon 26-92.

Kiadó július 1-re modern berendezésű, kertre néző, verandás, gyönyörű sarokszoba, belőle nyíló fürdőszoba, telefon- és zongorahasználattal is díszített úriembernek. Str. Baron Pop 13., II. e. 7. ajtó.

Foto-Artist Friedmann gyermek fényképész. Cluj, Str. Reg. Maria 46.

Szegény chaluca szakácsnői állást, vagy más alkalmazást keres, hogy ilymódon előteremtse allijának költségeit. Cim a kiadóban.

Nierentfeld Pensio Tihuța. Orth. kóser konyha, olcsó árak. Speciális árkedvezmény a nyaraló gyermekek hozzátartozóinak.

Félfürdőnél lévő Hotel Bihorban megnyitott szigorúan orth. kóser vendéglő és bodega. אוריין אוריין אוריין A hotel ujonnan átalakítva. Szimche Weisz és társa.

Mielőbbi házasság céljából megismerkedne 30-35 év körüli jólszituált urinóval komoly egzisztenciával rendelkező 40 év körüli erdélyi kereskedő. Leveleket József Árpád az Új Kelet megbízottja továbbítja. Brasov, I. G. Duca 119.

Keresünk vidékre kóser háztartásunk vezetésére gyermekszerető, háziass, jobb zsidónőt. Románul tudó előnyben. A család 3 tagu. Weiss Ernő Zerind, jud. Arad.

Eladó ingatlan

Új ház nagy telekkel, melléképítményekkel Torda mellett, forgalmas nagyközútságon évtizedek óta jól bevezetett angró és detail tűzfűtővel és teljes felszerelésű, szintén évtizedek óta bevezetett nagy vevőkörrel rendelkező szódavizgyárral. Esetleg lakásberendezés is átvehető elkülönítés miatt. Információ beszerezhető: Grünfeld Hermann Cluj, Piața Mihai Viteazul 39 szám, II-ik emelet, ajtó 12.

Kinderfreulein mit Jahreszeugnisse wird gesucht zu religiöser Familie Parc szanatórium No. 9. Lefkovits.

10-én éjjel Kolozsvár és Nagyvárad között elvesztettem a vonaton Herschkovits Dávid névre szóló fontos személyi iratokat. Kérem a becsületes megtalálót, hogy jutalom ellenében adja le a kiadóhivatalba.

Kiadó Tordán butorozott 2-3 szobás összkomfortos villa nyaralásra. Érdeklődni délelőtt Eszter-ter, Cluj, Str. Masaryk 19. Lebovics Klárinál.

Külföldi uriaszony keres tiszta, egészséges, földszintes szobát, fürdőszoba használatával olyan cluji ur családjá, melynek kellemes női társaság is található. Ajánlatokat ár megjelölésével „Otthon” jelígre a kiadóhivatal továbbítja.

Katonaviselt fiatalember, román, magyar és német nyelvtudással, több évi praxissal, állást keres textilszakmában. „Jó referenciákkal” jelígre.

Kolozsvárra szóló textil, rövidáru- és fehérnemű iparral rendelkező fiatalember társat keres. „Biztos” jelígre.

Keresünk műszaki szakmában jártas utazót, aki egy megalakuló műszaki üzletbe betársulna 150.000 lejjel. Ajánlatok „Műszaki” jelígre a kiadóba.

Irodai gyakornoklányt keresünk. Magyar, német nyelvtudást, irógépelemben jártasságot kívánunk. Ajánlatokat „Gyakornok” jelígre a kiadóba.

Dr. Hollósné Breider Erzsébet nagyváradi nyaralója, Hamburg Szerén közreműködésével, ideális vakációt nyújt: étvágytalan, ideges, környezetváltozásra, hízókúra és üdülésre szoruló gyermekeknek. Oradea, Calea Demetriad 2. Vie. Érdeklődni Kolozsváron: Hamburg Szerén, Calea Traian 9. szám.

Fordítások bármely nyelven, másolás, dr. Mandel Fordító Iroda, Memorandumul 24. Telefon: 16-37.

Fémáru iparvállalat, mely tömegcikkeket gyárt, keres oly céget vagy egyént, aki hajlandó jó bonitáru erdélyi és bucuresti cégeknek szállított és kihitelezett küldemények ellenértékét megfelelő jövedelemmel megellemezni, esetleg Bucurestiben bizományi rak-tárt is tartani. Szakmabelieknek esetleg pro-vizions képviselő is számítássa jöhet. Ajánlatokat „Rentabilis” jelíge alatt Rudolf Mosse hirdetőiroda Cluj továbbítja.

Három dunamos Cur Salom parcellámnak a felét vagy harmadát 5 éves belüli együtt-építési kötelezettséggel nagyon olcsón eladom. Jelíge: „Együtt építünk”.

Fémáru szakmában jártas, intelligens tal- mudtudós 25 éves fiatalember benőszul. Megkeresések: Rosenbluth Satumare, Cuza Voda 1.

Rézműves és bádgossegéd, szombattartó, állást keres. Cim: Schwager Satumare, Tepes Voda 43.

„Partner” és „Nyár” jelígekre levél van a kiadóban.

Jó kóser házikószót kapható a I. Maniu 2 szám alatt. Kihordásra is. Abonenseket el-fogad Falk Imre. Telefon 20-94. Társas-vacsorák rendezését is vállalom.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A THALIA PREMIERMOZGO MŰSORA

Ma és minden nap az idei filmszenzón leg-hatalmasabb és legizgalmasabb világ-szláger: A fekete sas.

A BOYAL MOZGO MŰSORA:

Ma dupla műsor: I. Ajánlólevél. Fősz.: Adol Menjou, Andrea Leeds és George Murby Kezdet: 3, 6.20, 9.30. II. Jeanette Mac-donald legszebb filmje: Tarantella. Mar- nerc: Allan Jones. Kezdet: 4.40, 8, 11. Előtte: Metro és Fox premier journal.

A SELECT MOZGO MŰSORA:

Négyesfogat. Végig szellemes, fordulatoc- film, főszerepekben: Errol Flynn, Olivia de Havilland, Rosalinda Russel. Műsoroc- kívül a legújabb román híradó.

A CAPITOL MOZGO MŰSORA:

A szerelem ébredése. Főszereplők: Ellen Schwanke és Rolf Wanka. Műsor előt- uj világhíradó szenzációs eseményekkel.

AZ URANIA MOZGO MŰSORA:

Szenzációs dupla műsor! 1. Broadway angya- la. Végig zenés, táncos film, főszerepekben: Shirley Temple. 2. Charlie Chan Monte- Carlióban. Izgalmas detektívdráma, fő- szerepekben: Warner Oland.

RIO MOZGO MŰSORA:

Ma: 3, 6 és 9 órakor. Két sláger, egy hely! I. A három csibész. Az évad legszenzá- ciósabb vígjátéka. Fősz.: A Ritz-testvé- rek. Partnerei: Joan Davis, Tony Martin és Gloria Stuart. II. A részeges (vagy A család szegénye). Jekie Cooper és Una Merkel. III. A legújabb Metro-híradó. Helyárak: 14 plusz 5 lej.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.52-143.50
font	662.40-672.75
palesztinai font	663.09-673.44
holland forint	75.14-76.33
svájci frank	31.38-32.36
francia frank	3.73-3.85
márka	40.50-41.50
pengő	25-27
csehkorona (Prága hivatalos)	4.68-4.71
szlovákkorona (Pozsony hiv.)	4.68-4.71

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai tartották. Bucurestiben tegnap délig a következő ártá-lyamok alakultak ki:

angol font, 30%-os szabadkvóta	1520-1540
angol font, 20%-os kvóta	1410-1420
angol font, 40%-os kvóta	938-945
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	170
dollár, 30%-os szabadkvóta	336
svájci frank, 30%-os kvóta	72-75
francia frank, 20%-os sz.-kvóta	9-9.10
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	9-
belgas, 30%-os	56-
zloty, 30%-os kvóta	67.50
svédkorona, 30%-os kvóta	87.50

Minden este כשר ארטון flekkensült és frissen- csapolt sör kizárólag a BRISTOLBAN. Uri konyha, előzékeny kiszolgálás. Menürendszere kihordásra is. BRISTOL כשר ארטון étterem-bodega Cluj, Regele Ferdinand 37.

Szovátán „Eva” villában kóser penzió min- den igényeknek megfelel. Cim: Sovata. Szov- villa.

Eladó modern, finomkivitelű kombinált szob- bák és hálóberendezések, recamié, modern- fotelek. Műasztalos, Str. Fr. David 3.

Angol nyelvet tanítok kitűnő módszerrel, garantált eredménnyel. Cim: Saguna 7. I. em.

75%-os vasuti kedvezménnyel, 50 ezer lej garanciával utazói képviseletet keres. Eset- leg rentabilis üzlethez betársulna. Cim a ki- adóban.

Esküvők, barmicvemolok és hasonló alkalmi ünnepek rendezését olcsón vállalom. Rendelésre esküvői tortákat, kuglereket készítek. Meghívásra hához és vidékre is me- gyek. Adlerné, Str. General Gherscu 7.

A közvetítés

A pénzügymin

A jelentékeny szükségletek fedezésére minden adóforrás adóbevételeit bizo-

Régebben az állami bevételeket főképp ipari-, kereskedelmi alapították, melyek a fogyasztási adó- bíak azonban főképp cikkekre lévén al- ból sok kifogás a kisebb jövedelmű- tyosabban. Ezen- csak korlátozott mé-

A kereseti adó- adóbevételek egy- sem az állami kö- de a magángazda- lyassá válhatnék.

gos alapon neheze- tültségosan magas- adózók ama törek- meik eltilkolása á-

kvonják, ezen a- nemcsak rendkívü- van kapcsolatban,

az eredményre vez- delmek maradnak- dig nem létező jö- mely adók sikerté-

csak költséget, szí- vizont tönkre te- lyek ily téves ki- meinek megfelel-

állam hasznos a- Azonkívül az e- veszik igénybe az-

kapcsolatos költs- emek beszedésé- kívül magasnak-

A pénzügyi kö- sen felismerte é- tott, hogy ugy a- ga, mint helytele- csak elkerülése v-

na adóbevételeit. Ezen adóemkek- mány kellő száma- zeltől pontosabb- azokkal az előir-

bevételekkel szá- a legkisebb költs- ellenőrzés vesz- igénybe.

Ezek szemelőt- való súlyt kíván- valamint bélyeg-

melyeket megfe- jelentékenyen ki- pedig azok hián- vezésével foglal-

Az adózók fe- adók előnyére fe- gitják ugyan az- gesebb életszük- terhelik, nem es-

fogás alá és áll- oly arányban vis- költeni tud. Az i- jogügylettel lév-

ságtalanul nem- nem jelenthet, n- get fellülmulja. T- sem jelenthetné-

mint a fizetőké- adó kivetése. A következő e- szerepelnek az

1. vámbevételek
2. fogyasztási adók, bor-
3. fogyasztási adók és más c-

4. forgalmi adók
5. Nemz. Véd.
6. autó adó
7. látványossá

7. bélyegilletés

Ezzel szembe- 6 295 millióval

A közvetett e- lenőrzés tárgya- illetékes osztály- értekezletet tar- hogy a közvet- még kiegyeztem- jövőben közvet- dési szolgáltatá- az egyes pénzü- vő vállalatok el-

A közvetett adók az állami költségvetés legjelentékenyebb tételét képezik

A pénzügyminisztérium szigorúan ellenőrzi ezen adók pontos behizetését

A jelentékenyen megnövekedett állami szükségletek fedezésére a kormány kénytelen minden adóforrást felkutatni, hogy azokból adóbevételeit biztosítsa.

Régebben az állami költségvetések adóbevételeiket főképpen az egyenes-, föld-, ház-, ipari-, kereskedelmi- és más kereseti adókra alapították, melyek mellett kisebb mérvben a fogyasztási adók szerepeltek. Ezen utóbbiak azonban főképpen elsőrendű szükségleti cikkekre lévén alapítva, szociális szempontból sok kifogás alá esnek, mert gyakran a kisebb jövedelmű osztályokat érintik a legsúlyosabban. Ezen oknál fogva ezen adónem csak korlátozott mérvben vehető számitásba.

A kereseti adók sem képezhetik az állami adóbevételek egyetlen alapját, mert azokra sem az állami költségvetés nem építhető fel, de a magángazdaságokra is nagyon veszélyessé válhatnak, ha az állam ezen, igazságosan alapon nehezen megállapítható adónemre túlságosan magas kulcsot alkalmazna. Az adózók ama törekvései mellett, hogy jövedelmük eltitkolása által magukat az adózás alól kivonják, ezen adó kivétele és beszedése nemcsak rendkívül költséges eljárásokkal van kapcsolatban, de a kivetés gyakran arra az eredményre vezet, hogy jelentékeny jövedelmek maradnak adózatlanul, másfelől pedig nem létező jövedelmek adóztatnak meg, mely adók sikertelen beszedése az államnak csak költség, de bevételt nem jelentenek, viszont tönkre tesznek egzisztenciákat, melyek ily téves kivételnek áldozatul estek és amelyek megfelelő megadóztatás esetén az állam hasznos adóalapjai maradtak volna.

Azonkívül az egyenes adók oly mérvben veszik igénybe az állami gépezetet, hogy a kapcsolatos költségek, viszonyítva más adónemek beszedésével járó költségekhez, rendkívül magasnak bizonyultak.

A pénzügyi kormányzat mindezeket helyesen felismerte és arra a megállapításra jutott, hogy úgy az állami bevételek biztonságáért, mint helytelen kivételek káros kihatásának elkerülése végett, leghelyesebben teszi, ha adóbevételeit közvetett adókra építi fel. Ezen adónemek várható bevételeit a kormány kellő számitási adatok alapján megközelítő pontossággal tudja megállapítani és azokkal az előirt időpontokban mint biztos bevételre számíthat. Ezen adók bevétele a legkisebb költségekkel jár, mert csakis az ellenőrzés vesz megfelelő számú ellenőröket igénybe.

Ezek szemellett tartásával a kormány kívánó sulyt kíván helyezni a forgalmi adóra, valamint bélyeg- és örökösödési illetékekre, melyeket megfelelő törvény módosításokkal jelentékenyen kiterjesztett és felemelt, most pedig azok hiánytalan beszedésének beszerzésével foglalkozik.

Az adózók szempontjából ezen közvetett adók előnyére fel lehet hozni, hogy megdrágítják ugyan az életet, de mert a legszükségesebb életszükségleteket kicsiny mérvben terhelik, nem esnek szociális szempontból kifogás alá és általánosságban mégis mindenki oly arányban viseli azokat, amily mértékben költöni tud. Az illeték is mindenkor valamely jogüggyellett lévén kapcsolatban, sem igazságtalanul nem vehető ki, sem oly terhet nem jelenthet, mely az adózó fizetőképességét felülmúlja. Tehát ezen adók semmi esetre sem jelenthetnek oly veszélyt az adózóra, mint a fizetőképességet meghaladó kereseti adó kivétele.

A közvetett adók a következő tétellekkel szerepelnek az 1939/40. évi költségvetésben:

1. vámbevételek	1.304
2. fogyasztási adó és gyümölcspálinkák, bor, sör és más italok után	815
3. fogyasztási adó cukor, petróleum és más cikkek után	4.910
4. forgalmi adó	L. 5.245.000.000
5. autó adó	85
6. látványossági adó	90
7. bélyegilletékek	3.920
Összesen	17.396

Ezzel szemben az egyenes adók összesen 6.295 millióval vannak előirányozva.

A közvetett adók pontos befizetésének ellenőrzése tárgyában a pénzügyminisztérium illetékes osztályainak igazgatói a napokban értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy a közvetett adók jelenlegi ellenőreit még kiegészíteni fogják. Ezek az ellenőrök a jövőben közvetlen adók kivétel, vagy beszedési szolgálatra nem használhatók fel, hanem az egyes pénzügyigazgatóságok területén lévő vállalatok ellenőrzése az oda beosztott el-

lenőrök közt fog felosztani, melyeket azok állandó jelleggel, személyes felelősség terhe alatt, a kincstár összes jogainak megvédése tekintetében ellenőrizni fognak. Szigorúan fognak különösen felügyelni, hogy a forgalmi adó regiszterek és a kapcsolatos könyvek pontosan az előirt időben vezetessenek, minden eladásról számla állítsassék ki és hogy az eladási árak a valóságnak megfelelően jegyzetessenek a regiszterekbe.

Minden pénzügyi év kezdetén a forgalmi adó fizetésére kötelezett vállalatokról összeírás fog készülni, melybe felveendő azok a vállalatok is, melyek bár forgalmiadó köteles árúkat gyártanak, de a forgalmi adó a nyersanyagot terheli. A folyó évre az összeírás legkésőbb augusztus 1-ig lesz befejezendő.

Az ellenőrök 1939. július 1-től kezdődőleg havonként kimutatást fognak készíteni a kereskedők és iparosok vásárlásairól, melyek a pénzügyminisztériumba fognak felterjeszteni. A minisztérium ezek alapján az egyes pénzügyigazgatóságok útján meg akarja állapítani a szállító vállalatoknál, hogy az összes számlák a forgalmi adó regiszterekbe pontosan be vannak-e vezetve.

Az ellenőrök működését az inspektorok fogják időközönként behatóan felülvizsgálni. Schiesse Richard.

KÖZGAZDASÁG

Hűtővagonok hiánya hátráltatja a gyümölcsexportot

Bucuresti, június 23. A földművelésügyi minisztériumban a napokban értekezlet volt, amelyen a gyümölcsexportunk intenzívebbé tételének lehetőségeit vitatták meg. A tárgyalások folyamán kitént, hogy az export kielégítő lehet az olyan gyümölcsfajtákban, amelyeknek exportja, ládáknak, vagonoknak, stb. lehetséges, de sokkal súlyosabb a helyzet az olyan gyü-

mölcsfajtákban, amelyeknek exportjához hűtővagonok szükségesek. A tárgyalások során kitént az is, hogy a CFR nagyon kevés hűtővagonnal rendelkezik és ezek is szükségesek a friss-hus szállításához. Más években ugyan a kérdés megoldható volt oly módon, hogy a CFR vezetősége más államok vasutaitól szerzett kölcsön hűtővagonokat. Ez most sokkal nehezebb és legfeljebb ama államok vasúttársaságai hajlandók ilyen kölcsönkölcsönzésekre, amelyek a Romániától vásárolt gyümölcsöket akarják saját kocsijaikban országukba szállítani.

A másik súlyos probléma az export rentabilitásának kérdése, ami szoros vonatkozásban áll a devizarendszerünkkel. Ezzel kapcsolatban a gyümölcsexportőrök megbízottai azt kívánták, hogy a gyümölcs-exportból származó devizák teljes összegükben szabadforgalomba legyenek hozhatók.

Értesüléseink szerint a kormány megfontolásra veszi az értekezleten elhangzott kívánásokat és a gyümölcs-export támogatására vonatkozó rendeletet eme kívánások figyelembevételével készíttik el.

PERC NAPONTA
és a két Pond's krém: a „C” (szíjakra) és a „V” (napokkal) kréma, ha azt egy hozzádja fel, mint ahogy te vas irag abban a kis üvegkékben, amelyet minden Pond's krém csomagolásában megtalál, arcod szép és fiatalos odévá tesz!

Pond's
COLD CREAM
VANISHING CREAM
PUDER

A bányási nyersbörpiac helyzete

Temesvár, június 23. A Bányásban az utóbbi hónapokban úgy az élőállat-állomány, mint a nyersbörtermelés erősen csökkent. Ez egyébként országos jelenség, de a Bányásban különösen szembetűnő, mert az itteni börtérmekek tradicionális minőségűek voltak és az ország legtávolabbi piacaira is eljutottak. Ma már viszont börtérleppen, hogy el lehet látni a helyi piacot, amely minőség tekintetében importra is szorul.

Ennek az új helyzetnek többféle oka van. Elsősorban az utóbbi évek fokozott élőállat-exportja révén csökkent erősen a bányási állat-állomány és ezzel párhuzamosan természetesen a börtérmelek is. Az export következtében a börtérak erősen emelkedtek, majd újabb áremelés következett be a kartellek elhatározása révén. Mindez rövid idő alatt ötven százalékos áremelkedést jelentett, a készbörtérben pedig még többet is.

Ezek az árak egy évre aránylag tartottak.

Közben az export egyre fokozódott s különösen Németország vásárolt hatalmas mennyiségekben élőállatot a bányási piacokon. Érdekes jelenség egyébként ezen a téren, hogy a Bányában már évek óta állandóan olasz állatexportőrök tartózkodnak tevékenységüket egyre szélesebb körre terjesztik ki s ma már az egész bányási export legnagyobb részét kezükben tartják. Rajtuk keresztül bonyolított le a németországi export jelentősebb része is, mert megfelelő tőke birtokában hatalmas mennyiségekkel tudnak díszponálni. Mint már hangsúlyoztuk, ez az exporttevékenység az utóbbi időben egyre nagyobb méreteket öltött és a börtérmekek csökkenéséhez vezetett.

A börtérak emelkedésére és a börtérmekek fokozódó csökkenésére egyébként igen jellemző a Bányásban, hogy a falusi lakosság köréből egyre jobban kiszorulnak a lábbelik. Még évekkel ezelőtt igen jövedelmező háziipar volt a bocskorkészítés, ma már azonban a bocskor börtérke ára is annyira felszökött, hogy a parasztnak áldozatot jelent a megvásárlása. Ezért egyre nagyobb teret hódít a falvakon a gumibocskor és a gumiból készült szandálcipő, amely olcsóbbnak bizonyul, mint a bőr.

A bányási gazdasági körök ma már fokozott figyelmet szentelnek az élőállat-állomány és a nyersbörtermelés új helyzetének megvilágítására. Nemzetgazdasági szempontból ugyanis kétségtelen nyereséget jelentene, ha csak az állatok husa kerülne exportra. Ezzel szemben a bányási termelők már évek óta élőállat-exportra állították meg gazdaságaikat s ezáltal biztos jövedelmet élveznek. A jelenlegi helyzet szerint a bányási élőállat kerül ki külföldre és a feldolgozott bőr kerül vissza igen magas áron s mint közszükségleti cikk, gondot okoz a fogyasztóknak.

A cseh kormány leszállította az élőállat és friss hus vámját

Bucuresti, június 23. A német piacra irányuló romániai élőállatkivitel váratlan leállításával majdnem egyidejűleg új üzleti lehetőségek nyíltak meg a volt Csehszlovákia területén, ahová eddig is jelentékeny volt az állatexportja Romániának. A prágai pénzügyminisztérium június 10-iki érvánnyal leszállította az élőállat és friss hus bevételi

Az aranyér
gyakran elviselhetetlen fájdalmakat okoz. Betegged teszi, holott oly könnyű a gyógyítása. Használdon reggel és este Goedecke féle Anusol végbéltupot, gyors enyhülést biztosít. Az On orvos is ismeri az Anusolt, és mint az aranyér specifikus gyógyszerét ajánlja.

Anusol-Goedecke

vámilletékeit. Az új vámdíjak a következők: ökr és bika 160 korona az eddigi 204 korona helyett, tehén 140 korona 178 helyett, borjú és növendékmarha 130 korona az eddigi 167 korona helyett, friss hus 320 korona az eddigi 408 korona helyett. Ezek a vámok 100 kilónként fizetendők. Amennyiben a korábban elindított próbaszállítmányok ellenértékének lebonyolítása nem fog túlságosan elhúzódni és az exportőrök megkapják a prémiumaikat, az új vámkedvezmény következtében a romániai állatpiac tekintélyes mértékben kárpótolni fogja magát a német piac elvesztése miatt.

Szamos tartomány fém- és villamosipari céhe Nagyvárád székhellyel alakult meg. A Szamos tartomány fém- és villamosipari céhének megalapítása alkalmával az érdekeltek között vita merült fel a céh székhelyét illetően. A Hivatalos Lapban megjelent munkaügyi minisztériumi rendelet a Szamos-tartomány fém- és villanyipari céhét Nagyvárád székhellyel ismerte el. Elnök: Pop Alexandru, alelnökök: Katz Herman és Matta János, pénztáros: Mell Lajos, gazdasági tanácsos: Singer Endre, könyvtáros: Bizám Ernő mérnök, titkár: Horea A. Toader, főkönyvelő: Pantea Dumitru, igazgatósági tagok: Gáspár Sándor, Jakabovics Nándor, Kovács Lajos, Gyöngy Mihály, Tóth György, Pop Gavril, Stern Béla, Fehér Zoltán, Bede József és Papp Dénes. A nagyváradi céhközpontba a következő szakmákhoz tartozó iparosoknak kell felvételüket kérni: lakatos, mechanikus, rézhangszeröntő, pusztaműves, üstkészítő, mérlegkészítő, bádogos és vízvezetékészterelő, kovács, vasasztergályos, drótszövő, reszelővágó, vasbetonkészítő, mindenféle fűtő, favágógépkészítő, mozigépező, vasöntő, autogén-hegesztők, nikkelezők, kályhakészítők, elektro-technikusok, rádiótechnikusok, villanyszerelők, gáz- és csatornaszerelők, műszerészek, reszelőkészítők. Jelentkezni lehet levelezőúton is a céh központi igazgatóságánál: Oradea, Str. Alexandri No. 13.

A Fratelli Branca milánói cég tapasztalata kezkeskedik a

Vermouth Branca
versenyváros nekita minőségéről.

A lisztraktárak és sütődék fokozottabb ellenőrzését rendelte el a pénzügyminiszter. A lisztraktárak és sütődék ellenőrzésével kapcsolatban a pénzügyminiszter körrendeletet adott ki, amelyben megállapítja, hogy a pénzügyigazgatóságok nem alkalmazhatják maradéktalanul és egyébként a liszt és kenyérfogyasztási illetékekre vonatkozó előírásokat. Ennek a visszas helyzetnek a megszüntetés érdekében a minisztérium arra kötelezte a kincstári közögeket, hogy az ellenőrzések alkalmával felvett jegyzőkönyvekben tüntessék fel a lisztraktáraknál és sütődéknel talált többleteket és hiányokat, úgy a lisztnél, mint a kenyérbélyegnél. A többleteket és hiányokat ugyanakkor be kell vezetni az ellenőrzött vállalat raktárkönyvébe is, megterhelés, illetve elismerés formájában. A liszt többlet megadóztatása ugy történik, hogy az előző ellenőrzésnél megállapított és folyamatban lévő ellenőrzés során mutatkozó elismerési tételek közötti különbözettel összehasonlítják a jegyzőkönyvvel felvett többletet. Ha viszont csökkenteni kell az adót, az április elseje óta megállapított hiányokat összehasonlítják az ugyanazon időközben keresztülviezetett megterhelésekkel. A bélyegeknél esetleg esedékes csökkentés ugy történik, hogy az utolsó két ellenőrzés során eszközölt megterheléseket összehasonlítják a megállapított új hiánnyal. Ott, ahol az ellenőrzőbélyegeknél, bármilyen többlet mutatkoznék, vagy ahol a lisztnél és bélyegeknél két százaléknál nagyobb a többlet, az ellenőrző közögek kötelesek kihágási jegyzőkönyvet felvenni, amelyet beküldenek a buzaértékesítési hivatalnak.

Zürichi árfolyamok (június 23.): Márka 177.90, holland forint 235.50, dollár 443.62, font 20.7675, francia frank 11.7512, olasz lira 23.34, szlovákkorona 15.—, pengő 87.—, dinár 10.—, lej 3.25, zloty 83.62, belgas 75.45.

UNIVUS 24.
FILM
ZET
ZGÓ MUSORA
filmszenzón leg-
almasabb világ.
MUSORA:
Fősz.: Adó
George Murry
Jeanette Mae
Tarantella. Part.
zde: 4.40, 8. 11,
remier journal.
MUSORA:
emes, fordulat
rol Flynn, Olivia
Russel. Műsora
n hiradó.
MUSORA:
Főszereplők: Ellen
anka. Műsor előtt
tós eseményekkel.
MUSORA:
Broadway angya-
film, főszerepben:
Charlie Chan Monte
detektívdráma, fe-
and.
MUSORA:
sláger, egy helyre!
Az évad legszenzá-
sz.: A Ritz-testvé-
Davis, Tony Martz
A részeges (vagy
ekie Cooper és Una
abb Metro-hiradók.
lej.
zeti Bank
árifolyamai:
— 141.52—143.50
— 662.40—672.75
— 663.09—673.44
— 75.14—76.31
— 31.38—32.36
— 3.78—3.85
— 40.50—41.50
— 25—27
alos) 4.68—4.77
niv.) 4.68—4.77
hadforgalomba hos-
olyamai tartottak.
a következő ártó-
adkvóta 1520—1540
a — 1410—1420
a — 938—945
z-kvóta 170
a — 336
a — 72—75
z-kvóta 9—9.10
z-kvóta 9—
56—
67.50
87.50
ikensült és frissen
RISTOLBAN. Uri
álás. Menürendszer
ארטטי ערעם
nand 37.
kóser penzió min-
Cim: Sovata. 250
itellő kombinált szo-
recamié, modern
r. David 3.
kitűző módszerrel,
n: Saguna 7. I. em.
énnel, 50 ezer lej
eletet keres. Eset-
ársulna. Cim a k-

UJ KELET Legújabb hírek

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

Lengyelországé, mert ott is rájönnek arra, hogy helyesebb a békét óvni akarókhöz csatlakozni, mint a támadást előkészítőkhöz. A brit-francia szerződés tehát Moszkvával nem ezen a kérdésen áll, vagy bulki, hanem inkább az említett államok belső ellenzékén, amely érthető ideológiai céllal előre is lehetetlennek igyekszik feltüntetni Moszkvának az európai ügyekben, tehát a béke megővését célzó munkálatait való bevonását. Ezt kell figyelembe venniük London és Párizs kormányainak.

Strang kísérője Londonba utazott

London, június 23. A Moszkvában tartózkodó Strang külügyi tanácsos kísérője, Robert repülőgépen Londonba utazott, ahova magával vitte Molotovnak a legutóbbi angol-francia javaslatra adott elutasító válaszát. Ennek folytán a moszkvai angol nagykövét újabb utasítást kapott Londonból.

Párizs, június 23. A francia lapok szerint a szovjet bizalmatlanságot tanúsít Angliával szemben. A francia sajtó úgy látja, hogy a jelen körülmények között három irányba terelődhetnek a moszkvai tárgyalások: 1. Ha Anglia elfogadja az eredeti orosz javaslatot, úgy az egyezmény hamarosan létrejön. 2. Ha fenntartja eredeti álláspontját, úgy az egyezmény meghúszul. 3. Szó lehet esetleg közvetítő megoldásról is.

Francia politikai körök nem látják kizártak, hogy Moszkva megegyezik Berlinel. A Figaro szerint egy német delegáció tartózkodik pillanatnyilag Moszkvában.

Német kereskedelmi küldöttség Moszkvában

Berlin, június 23. (Rador.) A Reuter jelentése szerint egy jelentős ipari csoport szakemberekből álló küldöttséget küldött Moszkvába az orosz-német kereskedelmi kapcsolatok fokozására. A küldöttség fel van jogosítva, hogy a szovjetnek 10 évre szóló 750 millió márkás hiteit ajánljon fel németországi vásárlásokra. A Harmadik Birodalom Oroszországból elsőrendű nyersanyagokat vásárolna, elsősorban fát, petróleumot, bőrt és kőolajat.

Békülékeny nyilatkozat Tokióban

Hongkong, június 23. A Havas távirati iroda jelenti: Az angol tengerészeti hatóságok utasították az angol kereskedelmi hajókat, hogy ne vegyék figyelembe a japán ultimátumot, amely felszólította azokat, hogy hagyják el a swatowi vizeket. Ugyanakkor két angol hadihajó utnak indult Swatow felé.

Tokió, június 23. A japán külügyminisztérium egyik szóvivője kijelentette, hogy a külügyminisztérium és a swatowi katonai hatóságok közlése nem volt ultimátumjellegű, hanem csak „barátságos tanács” volt. Hasonlóképpen kijelentette, hogy Tokió és London között nem változott meg a viszony.

Róma és Berlin komandójára jár el Japán?

Párizs, június 23. (Rador.) A l'Époque a tienszini helyzet kapcsán a következőket írja: „Németország és Olaszország nyomást gyakoroltak Japánra, hogy provokáljon zavarkat Kínába azzal a szándékkal, hogy ilyen módon csatlakozzék a tervbevett európai műveletekhez. Sajnos, a japánok, akiket élelme-sebbeknek gondoltunk, szóról-szóra engedelmessédték a kapott utasításoknak. Amikor megsértették az amerikai zászló becsületét, az Egyesült Államok a demokráciák távolkeleti jogainak védelmi frontjába állították. Azt hisszük, hogy Berlin és Róma nem örülnek ennek.

A Le Peuple című szakszervezeti lap a következőket írja: Az Egyesült Államok és Anglia nem voltak hajlandók engedelmessé válni a japán igényeknek. Vajon lesz bátorságuk a japánoknak újabb kihívások keresztülvételére? Ebben kételkedünk, mert az ügylévőknek helyrehozhatatlan következményei lennének.

A kommunista L'Humanité megelégedéssel regisztrálja, hogy Anglia elutasította a japán ultimátumot és megjegyzi, hogy esztelenység volna lecsökkenteni Európában a békés hatalmak éberségét. A béke ellen való büntény viszont alkalmat adna a Távol-Ke-

ten Hitler szövetségeseinek győzelmére, aminek a Führer lenne legfőbb európai haszonélvezője.

Amerika figyelmeztetése Japán felé

Washington, június 23. (Rador.) A Havas jelenti: Egy a Fehér Hához közelálló személyiség félhivatalosan kijelentette, hogy az Egyesült Államok kormánya által megfogalmazott tiltakozó jegyzékek mérsékelt hangneme nyomban megváltozna, ha Japán továbbra is kitaratna támadó fellépése mellett. Ha a japán erőfeszítések csak az angol és francia engedményes területek ellen irányulnak most, ez azért van, mert Tokió számítása szerint a két hatalom számára lehetetlen tengeri erőiknek egy részét Európából elvonni.

Ha Japán valóban Ázsia uralására akar kísérleteket tenni, úgy elengedhetetlen, hogy az Egyesült Államok és a többi Távol-Keleten érdekelt hatalom között együttműködés jöjjön létre.

Főleg azért, mert a japánok nyíltan megmondották, hogy el akarják vetni a „nyitott kapuk” elvét. A washingtoni külügyminisztérium a japán módszert a németekéhez hasonlónak tartja. Széthúzást előidézni az ellenfelek között és fokozni az igényeket, abban bízva, hogy a nyugati demokráciák amugysem hajlandók teljesen lekötni magukat látószólag kevésbé fontos érdekek védelmében.

Az amerikai lapok szerint közeledik a pillanat, amikor Ázsia éppen olyan fontos lesz, mint Európa és választani kell a teljes lemondás vagy határozott ellenállás között.

Fontos katonai határozatok Singapurban

Singapur, június 23. A francia és angol magasrangú tisztiek részvételével megtartott konferencián az összes szöveghez hozott kérdések fölött határozatot hoztak, különös tekintettel a tienszini és swatowi helyzetre. Sir Percy Noble, a Kínában lévő angol tengeri haderő főparancsnoka, sietve visszatért Kínába.

A konferencia eredménnyel folytatja megbeszéléseit, amelynek során Hongkong háboru esetére való védelmet tanácskoztak meg. Megállapították, hogy Hongkong hosszabb ideig ellen tudna állani. Ha nincs is olyan erős hadserege, amely egyenlő színvonalon mozog a japán hadsereggel, de tartani tudja magát az utánpótlás megérkezéséig. Ezen véleményüket arra a tényre alapítják, hogy az amerikai hadihajók még egy évig állomáshelyükön maradnak. A távolkeleti angol és amerikai tengeri nagyhatalomok egyébként igen súlyosnak ítélik meg a tienszini és a swatowi helyzetet.

Singapur, június 23. A Singapurban folyó távolkeleti angol-francia vezérkari értekezleten a Petit Parisien szerint az általános stratégiai együttműködésről tárgyaltak. Hír szerint Sziámra is ki akarják terjeszteni az angol-francia szavatosságot, mert ez az or-

Aláírták a francia-török szerződést

Párizs, június 23. Pénteken aláírták Párizsban a francia-török szerződést. A francia lapok megelégedésüknek adnak kifejezést ezen nagyjelentőségű aktus fölött.

A l'Époque a következőket írja: Mi átengedjük az Alexandrette-szandzsákat, viszont Törökország mellettünk lesz háboru esetén, a tengerszorosok pedig szabadok lesznek a francia és angol hajók számára.

A La République írja: Ha Egyiptom is csatlakozik valamilyen formában, — amújjal remélünk, — ehhez a védelmi csoport-hoz, úgy olyan tömb jön létre, amely el fogja kedvetleníteni azokat, akik a Földközi-tengeri status quot meg akarják dönteni.

Chamberlain: „A japán magatartásnak komoly következményei lehetnek”

London, június 23. Az alsóház ma délutáni ülésén Chamberlain miniszterelnök egy képviselő kérdésére válaszolva, megerősítette, hogy Tienszinben a japánok méltatlan módon bántak el angol alattvalókkal. Halifax külügyminiszter péntek délutánra magához kérte Japán londoni nagykövét, hogy ismertesse vele ebben a kérdésben az angol kormány álláspontját. Halifax lord közölte, hogy az ilyen magatartásnak komoly következményei lehetnek.

Egy képviselő megkérdezte, hogy az angol kormány nem kíván-e hasonló eszközökkel élni az angol területen élő japán alattvalókkal szemben?

Diplomáciai körökben minden lehető elkövetnek Japán illúzióinak eloszlatására, különösen abban a tekintetben, hogy Amerika számára közömbös volna a távolkeleti helyzet. Azon eszközök gyakorlati alkalmazása, amiket a Japán elleni hatékony fellépés érdekében foganatosítanak, tanulmányozás tárgyát képezi. A közvélemény helyesli a gazdasági nyomás tervét, akár bojkott, akár a Japánnal való kereskedelem felfüggesztése, vagy akár a szabályos vesztésgár formájában.

London, június 23. A Times a következőket írja:

„A közvélemény rendkívül örülne, ha biztosítanák afelől, hogy az elmúlt kilenc nap alatt, vagyis a tienszini blokáid ideje óta, tanulmányozás tárgyává tették azokat a megtorló intézkedéseket, amelyeket a diplomáciai kísérletek fiaszkója esetén léptetnének életbe.”

Sanghaj városa demarsra készül

Sanghaj, június 23. A Havas távirati iroda jelenti: Itteni körökben az a hír jött el, hogy Sanghaj város vezetősége Japán ösztönzésére, közelebből demarsra készül a tienszini kérdések szabályozása végett. A demars a következőkből áll: 1. A kínai rendőrséggel karöltve vegyék üldözöbe a kommunistákat és a komintern tagjait, a tienszini nemzetközi engedményes területen. 2. Az engedményes területen lévő valamennyi bank regisztrációját vizsgálják. 3. A hazafiatlan kínai kormány bankjegyeinek kitéltása a forgalomból. 4. Az engedményes területen lévő bankok ezüstkészletét adják át a kínai városvezetésnek.

Ujabb incidensek

Tienszin, június 23. A tienszini cári orosz kolónia több tagja megtámadta a tienszini szovjet-konzulátust. A körülbelül ötezer főt számláló orosz kolónia elhatározta, hogy együttműködik Japánnal az új keletázsiai rend megteremtésében és a bolszevizmus ellen.

Tokió, június 23. A Swatowból kivonuló kínai haderők felgyújtották az összes rakétarakat. A tüzet nem sikerült eloltani.

Tienszin, június 23. A tienszini angol konzulátus jelenti, hogy csütörtökön az engedményes területek sorspójánál Mouce kereskedelmi alkalmazottak és lord Kruptitkárt meztelenre vetkőztették a japánok és arra kényszerítették őket, hogy több, mint egy-negyed óra hosszat előkelő nők és gyermekek jelenlétében ruhátlanul álljanak. Lord Kruptitkárt felszólították, hogy nyissa ki a száját, majd amikor eleget tett a felszólításnak, utlevelét szájába gyömöszölték.

Az első áldozat Tokió, június 23. Egy kínai, aki a villanyárammal telt drótsörvényhez ért, szörnyethalt. Ez a japánok által bevezetett mód-szerek első áldozata.

Róma, június 23. Az olasz sajtó nagy elkeseredéssel ír a francia-török megemlékezési szerződésről, amelynek ele Olaszország ellen irányul. A lapok kifejtik, hogy az alexandrettei szandzsák Törökországnak való átengedése nagy igazságtalanság Sziáival szemben.

Meghíusult a pápa békeakciójára

London, június 23. A Times római híradás alapján jelenti, hogy a szentszéknek a két nagyhatalmi csoport közötti közeledésre irányuló kísérlete nem járt eredménnyel. A pápa ennek ellenére nem hagyott fel a béke érdekében megindított erőfeszítésekkel.

veretése csakis a végső eszközök igénybevétele révén eszközölhető. El kell vágni az utakat, amelyek Csang-Kaj-Sek ellátása történik, mert egyébként a kínai háboru sohasem lesz befejezhető.

A kolozsvári érettségi biztosok

Bucuresti, június 23. Lapunk más helyen közöltük az erdélyi kereskedelmi iskolák érettségi bizottságának névsorát. Az esti órákban közzétették a liceumok érettségi bizottságainak nevét is. A kolozsvári kisebbégi liceumok növendékei a következő bizottságok előtt tesznek érettségi: Elnök: Rosca, tagok: Lupu (román, Beszterce), Radu (francia, Ploesti), Dobre (történelem, Brassó), Braharu Natália (földrajz, Kolozsvár), Cutu (latin, Kolozsvár), Pop (természettudomány, Erzsébetváros), Marinca (számtan, Torda), Ciocan (fizika, Brád).

A Bariiban és a Seminar Pedagogicában, elnök: Staboiu (természettudomány, Kolozsvár), Hulea (román, Nagyenyed), Popescu (francia, Kolozsvár), Mosoiu (történelem, Brassó), Vintonit (földrajz, Pitesti), Bancila (filozofia, Bucuresti), Nichilazar (latin, Arad), Curea (számtan, Kolozsvár), Nistor (fizika, Nagyenyed).

A Regina Maria, Principesa Ileana és a Marianum leányliceumokban, elnök: Borosa (természettudomány, Kolozsvár), tagok: Dobosan (román, Fogaras), Teodoru (francia, Nagyvárad), Deceiu (történelem, Severin), Grigorescu (földrajz, Craiova), Furzila (földrajz, Kolozsvár), Nemes (latin, Kolozsvár), Cutu (számtan, Iasi), Papageorghe (fizika, Craiova).

Jelentős győzelmeket jelentenek a kínaiak a honani és a sanszii frontokról

Csunking, június 23. (Rador.) A Central News ügynökség jelenti, hogy Sansziban folytak a harcok és a japánok viszonylatában vannak észak felé. Sanszi tartomány keleti részeiben a japánok Csiang felé készülnek támadni. Honantól északra a kínaiak visszafoglaltak több fontos állást a Dungej felé vezető vasutvonal mentén. Hunanban a kínaiak visszahódították Lajiang helyiséget.

London, június 23. A Reuter távirati iroda jelenti Tokióból: A Kvantunban lévő Hsinkingben meglepetted japán hadsereg kerületi parancsnoksága jelenti, hogy csütörtökön 150 szovjet repülőgép a Buir-tó fölött átrepült a mandzsuriai határon. A közlemény hozzátétele, hogy 18 japán repülőgép üldözöbe vette a szovjet-gépeket, amelyek közül 9-et lelőttek. Ugyanakkor a japánok öt repülőgépet veszítettek.

Tokió, június 23. A Domej távirati iroda jelenti Hsinkingből, hogy a mandzsuriai kormány június 19-én rádión keresztül tiltakozását fejezte ki a külső mongoliai hatóságoknál a Mandzsuria területére való ismételt behatolás és a mongol-mandzsui határon történt mongol csapatok provokációi ellen. A kormány értesítette a mongol hatóságokat, hogy kész az ellenállásra és arra, hogy visszaverje a mongol csapatok újabb provokációit.

Halálos ítéletet irányoz elő az új olasz devizakihágási törvénytervezet

Róma, június 23. Olaszországban törvénytervezet készül a deviza-kihágásokra. Súlyosabb esetekben a törvénytervezet halálos ítéletet irányoz elő.

Egyiptom külügyminisztere Romániában

Bucuresti, június 23. Abdul Fattah pasza, Egyiptom külügyminisztere, néhány nap múlva Bucurestibe jön, és Gafencu külügyminiszterrel megtárgyalja a keleti Földközi-tenger szabadságával kapcsolatos kérdéseket. A látogatás hozzá fog járulni a két ország közötti kapcsolatok kimélyítéséhez.

FRATERNITAS Kinyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefon: 18-60.